

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЄВРОПЕЙСЬКА НАУКОВА ПЛАТФОРМА»

(за підтримки Торговельно-Промислової Палати України
та Iraqi-Ukrainian Business Council)

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ

КОНФЕРЕНЦІЇ

«Інновації та науковий потенціал світу»

17 березня 2016 року

ТОМ 1

м. Київ

УДК 001(08)
ББК 72.4(4УКР)я 431
Н 34

Н 34 **Сучасний стан і тенденції розвитку сучасної європейської науки:** матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м.Київ, 17 березня 2016 р.) / ФОП Рогальська І. О ., 2016 –т. 1, 52 с.

Викладено тези доповідей та статті учасників міжнародної науково-практичної конференції «Інновації та науковий потенціал світу», яка відбулася у місті Києві, 17 березня 2016 року.

УДК 001 (08)
ББК 72.4(4УКР)я 431

© Громадська організація «Європейська наукова платформа», 2016
© «Logos», 2016

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА Павленко В. О.	5
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АПК УКРАЇНИ В ПЕРІОД ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН Брус Ю. П.	9
ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ Лозовський О. М., Брус Ю.П.	11
РОЗВИТОК І СТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ЯК НАУКИ Гудима Н. В., Скрипник В. К.	15
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ Талалай В. В.	18
УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ Брус Ю. П.	21

СЕКЦІЯ 2.

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ Преор Є. В., Андрущенко Ю. О.	23
ОСОБЛИВОСТІ ANGULARJS ПРИ РОЗРОБЦІ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ Вродливць Д. В.	28
РЕГУЛЮВАННЯ ПОШИРЕННЯ ШКІДЛИВОЇ ТА НЕЗАКОННОЇ ІНФОМАЦІЇ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ Вдовіченко О. С.	30
СИСТЕМИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У СФЕРІ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ Данилюк Л. П., Іванюта С. С.	31

ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ВЕБ-ДИЗАЙНУ

Леоріт О. М. 35

СЕКЦІЯ 3.

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТИМЧАСОВИХ СЛІДЧИХ КОМІСІЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Бережна Д. С. 37

ПРАВОВА ПРИРОДА ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ

Конова А. О. 39

PRESIDENTIAL POWER: EXECUTION OF OATH AND POSITION REQUIREMENT OF GUARANTOR
CONSTITUTION

Lachinov Y. N. 41

СЕКЦІЯ 4.

ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ

ДОСЛІДЖЕННЯ В ЕКСПЕРИМЕНТІ АНТИЕКСУДАТИВНОЇ ТА АНАЛЬГЕТИЧНОЇ ДІЇ ЕКСТАКТУ З
ШИШОК ХМЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО

Уланова В. А. 43

СЕКЦІЯ 5.

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

МЕТОД КВАЗИСЕРЕДНІХ М.М. БОГОЛЮБОВА

Ліщинська В. М. 48

СЕКЦІЯ 1.
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

**АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ
ПІДПРИЄМСТВА**

Павленко Віта Олегівна

Науковий керівник: к.т.н., доц. Кузьміна О. М.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Процес переходу до ринкової системи господарювання, що відбувається в Україні, передбачає ефективне використання всього її потенціалу, і зокрема трудових ресурсів. Відомо, що від того, наскільки повно й раціонально використовуються трудові ресурси країни, істотно залежать темпи її економічного та соціального розвитку, ступінь задоволення матеріальних і духовних потреб членів суспільства. Тому підвищення рівня наукового управління (керування) трудовими ресурсами набуває в сучасних умовах дедалі більшого значення як один із найважливіших факторів підвищення продуктивності праці.

Дослідженню проблеми автоматизації процесів управління трудовими ресурсами підприємства присвячено праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених: Д. В. Головань, Є. І. Донченко, Т. А. Писаревська, Л. А. Птіцина, О. В. Шипунова та інші.

Метою даної статті є проблеми автоматизації процесів управління трудовими ресурсами підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень.

Управління трудовими ресурсами – процес складний і динамічний. На будь-якому об'єкті управління з часом змінюються параметри і характеристики, які описують стан його трудових ресурсів. Заміна одного стану іншим – безперервний процес. Для управління трудовими ресурсами на об'єкті потрібно враховувати й прогнозувати ці зміни, управляти ними. Управлінські ж рішення приймаються на підставі аналізу безперервно оброблюваної інформації.

Зауважимо, що управління трудовими ресурсами характеризується великими обсягами інформації, яку належить обробити, і складними інформаційними зв'язками між рівнями і функціями управління. Тому потрібні спеціальні методи обробки інформації, притаманні цьому виду ресурсів. Ефективне застосування їх можливе лише на базі економіко-математичних методів і засобів обчислювальної техніки, тобто за умови автоматизації інформаційних процесів управління трудовими ресурсами [4].

Використання сучасних автоматизованих систем управління трудовими ресурсами призначене для оптимізації роботи, в першу чергу, керівництва і персоналу кадрових служб підприємств (крім бухгалтерії і деяких інших підрозділів) і грають велику роль в підвищенні продуктивності їх праці. Зокрема, менеджери по персоналу за допомогою таких систем позбавляються від виконання рутинних операцій при роботі з кадрами, підготовці і обліку наказів (існують оцінки, що тільки на роботу з документацією по персоналу кадровики витрачають до 60% свого робочого часу).

Автоматизоване зберігання і обробка повної кадрової інформації також дозволяє ефективно здійснювати підбір і переміщення співробітників. Крім того, автоматизований розрахунок заробітної плати з урахуванням інформації про позиції штатного розкладу, відпустки, лікарняні, відрядження, пільги і стягнення дає можливість працівникам бухгалтерії точно і оперативно нараховувати зарплату, формувати

бухгалтерські звіти, відносити витрати на собівартість. І це лише деякі з функцій сучасних автоматизованих систем управління трудовими ресурсами.

Автоматизована інформаційна система для управління трудовими ресурсами є сукупністю програмно-апаратних засобів і призначена для автоматизації роботи по управлінню кадрами на підприємстві.

Комплексні системи управління трудовими ресурсами використовуються для автоматизації кадрової роботи на будь-якому підприємстві. В першу чергу, такі системи необхідні керівництву для отримання оперативної інформації з будь-якого питання, пов'язаного із структурою підприємства, штатним розкладом, вакансіями і інформацією про співробітників.

Існують декілька підходів до визначення поняття автоматизованої системи управління. Більшість з них пов'язана з визначенням таких понять, як: автоматизовані інформаційні системи – людино-машинні системи для збору, зберігання, накопичення, пошуку, передачі, обробки інформації з використанням обчислювальної техніки, комп'ютерних інформаційних мереж, засобів та каналів зв'язку; автоматизовані системи управління – комп'ютеризовані системи, в яких розумова діяльність людей поєднується, сполучається з переробкою інформації, розрахунками, логічними операціями, проведеними з використанням обчислювальної техніки, інформаційних мереж і сучасних інформаційних технологій [7]; автоматизовані системи управління персоналом (від англ. Human Resource Management System) – програмне забезпечення для автоматизації основних функцій управління персоналом, ведення кадрового обліку, забезпечення інформаційних потреб, нарахування заробітної плати, управління і функції обліку в бізнесі, а також для ефективного прийняття управлінських рішень [7]; автоматизоване місце – комплекс технічних і програмних засобів індивідуального користування, зорієнтований на виконання певних функцій. Автоматизоване місце утворюється на базі міні- та мікро-ЕОМ, технічне й програмне забезпечення яких дозволяє здійснювати режим обробки інформації, введення локальних баз даних [4].

Необхідно зауважити, що не існує єдиного поняття автоматизованої системи управління трудовими ресурсами, яка б охоплювала різні сторони автоматизації, інформатизації та управління трудовими ресурсами підприємства. З метою узагальнення існуючих понять та висловлювання власної думки пропонується таке визначення: автоматизована система управління трудовими ресурсами – це комплекс взаємопов'язаних технічних, програмних, інформаційних мереж, засобів і каналів, направлених на досягнення управлінських потреб шляхом виконання основних функцій управління персоналом, кадрового та бухгалтерського обліку, архівації даних та забезпечення повної інформованості керівного складу підприємства.

Об'єктивними причинами автоматизації процесів управління трудовими ресурсами на підприємствах є:

1. Потреба в економії часу на роботу з документами під час вирішення управлінських завдань щодо зайнятості персоналу підприємства та зменшенні паперових носіїв інформації.
2. Прискорення та спрощення пошуку необхідної для прийняття управлінських рішень інформації у будь-який момент.
3. Планування та прогнозування потреби в людських ресурсах, кваліфікації кадрового складу та зайнятості персоналу з метою вирішення стратегічних завдань у майбутніх періодах.

За результатами опитування фахівців управлінської ланки підприємств різних масштабів та різних сфер діяльності, а також узагальнення думок науковців можна виділити такі функції автоматизації процесів управління трудовими ресурсами:

- облік результатів виробничої діяльності (автоматизація діяльності менеджерів з управління персоналом та бухгалтерів щодо нарахування заробітної плати, відпускних, лікарняних, тощо, а також здійснення необхідних нарахувань та певних відрахувань, облік результатів виробничої діяльності, тощо);
- планування потреб у людських ресурсах (планування потреби у персоналі певної кваліфікації, розробка кадрової політики, стратегії управління персоналом, аналіз ринку праці та потенціалу кадрового складу підприємства). За допомогою кадрових планів можна передбачити фонд витрат оплати праці та спрогнозувати ефективність праці через прогностичний розрахунок таких показників, як коефіцієнти обороту з прийому, обороту з вибуття та плінності кадрів;
- управління прийомом та обліком персоналу (організація автоматизованого відбору кандидатів на вакантні посади та повний документальний супровід, починаючи від отриманого резюме до ухваленого рішення про прийом на роботу; облік прийому, переміщення та звільнень, а також автоматичне управління зайнятістю та визначення ефективності використання робочої сили на підприємстві);
- оцінка, навчання та розвиток трудових ресурсів (планування та контроль якості і ефективності заходів щодо навчання, підготовки, оцінки та підвищення кваліфікації трудових ресурсів з метою ефективного управління розвитком кар'єрного росту);
- управління мотивацією персоналу (нормування робочого часу працівників з відповідним фінансовим та не фінансовим стимулюванням, що можливо визначити через розрахунок певних показників ефективності діяльності як підприємства взагалі, так і окремих виробничих структур);
- управління соціальним розвитком (організація соціального страхування працівників, охорони здоров'я та відпочинку, забезпечення безпечних умов праці, контроль умов психофізіології праці та навколишнього середовища, а також участь працівників у внутрішніх та зовнішніх колективних заходах підприємства);
- правове забезпечення управління трудових ресурсів підприємства (вирішення правових аспектів трудових відносин, що досягається завдяки можливості системи зберігати особисті дані працівника і службу інформацію);
- лінійного керівництва (система надає можливість здійснювати управління персоналом на рівні управління підприємством взагалі).

Окремо доречно виділити функцію інформаційного забезпечення управління трудовими ресурсами б завдяки якій в системі накопичується інформація про працівників, службові переміщення, відпустки, відрядження і т.п., а також формується за накопиченою інформацією база певних звітів. За результатами попередніх досліджень доведено, що якісне управління підприємством неможливе без достатнього, своєчасного і повного інформаційного забезпечення [6]. Функцію зв'язку та засобу підтримки процесу прийняття управлінських рішень у системі управління підприємств виконує інформація. Прийняття управлінського рішення пов'язане з постійним перетворенням інформації на кожному етапі цього процесу. Чим краща інформованість управлінців про діяльність кожної структурної одиниці, тим ефективнішими є прийняті управлінські рішення.

У цілому, функціонування системи інформаційного забезпечення на підприємстві має оптимально за змістом, формою та вартістю відповідати інформаційним потребам конкретних користувачів в умовах постійних змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Автоматизовані системи управління персоналом є найбільш ефективним інструментом створення якісного інформаційного забезпечення і налагодження інформаційних комунікацій між ланкою, що управляє, та ланкою, що підлягає управлінню.

Серед програмних продуктів сьогодні на ринку існує багато спеціальних бухгалтерських програм, які своєю чергою включають конфігурації ведення кадрового обліку. До таких програм відносяться: «1С: Бухгалтерія», «1С: Підприємство», «Парус», «Дебет +», «Галактика», «Best» та інші.

Найбільш відомими програмними продуктами по управлінню персоналом в Україні є: «Inteam: Діловодство»; програма «PersonPro 2.0» та «PersonPro 2.0 SQL»; «1С: Підприємство 7.7: конфігурація «Зарплата + кадри для України» та «Відділ кадрів» пакету X-DOOR. У програмі «Inteam: Діловодство» відсутній модуль щодо розрахунку заробітної плати та відбору кандидатів на вакантну посаду, в програмах «PersonPro 2.0» та «PersonPro 2.0 SQL» відсутній модуль щодо розрахунку заробітної плати, в «1С: Підприємство 7.7: конфігурація «Зарплата + кадри для України» основним недоліком є те, що підприємство не отримує систему автоматизації, яка готова до впровадження відразу, в «Відділ кадрів» пакету X-DOOR відсутній модуль щодо планування, навчання та кар'єрного переміщення персоналу [2].

Серед найбільш відомих зарубіжних автоматизованих програм управління трудовими ресурсами виділяють: SAP Human Resources Management System, Oracle Human Resources Analyzer, Renaissance Human Resources Payroll, Rodertson&Blums Payroll 3.1, Scala HR. Аналіз західних автоматизованих систем управління трудовими ресурсами показав, що, незважаючи на наявність значних переваг, ці системи мають ряд недоліків, основним з яких є ціна та функціональна надмірність, до якої ще не готова адміністрація підприємства [2].

За результатами проведених досліджень необхідно зауважити, що серед різноманіття програмних продуктів в нашій країні на першому місці залишається програмний продукт компанії «1С» – «1С: Підприємство», версія 8. Для реалізації кадрової політики підприємства і грошових розрахунків з персоналом на підприємствах використовується конфігурація «1С: Зарплата і управління персоналом 8», яка призначена для автоматизації розрахунків з працівниками по заробітній платі та реалізації кадрової політики.

Затребуваність такого програмного продукту, насамперед, залежить від його найбільшої досконалості, яка надає можливість автоматизації виконання функцій у напрямках: планування потреб кваліфікації та зайнятості персоналу; управління навчанням, атестацією та мотивацією працівників; обліку кадрового складу, нарахування та виплати заробітної плати і належних податків і внесків відповідно до діючого законодавства України.

Оцінювання наявності та руху трудових ресурсів, аналіз продуктивності праці і фонду заробітної плати дозволяє визначити ефективність використання трудових ресурсів, що зумовлено потребою управлінців при прийнятті подальших управлінських рішень щодо діяльності окремих ланок підприємства.

Останнє десятиріччя характеризується не тільки радикальною зміною соціально-економічного середовища, в якій функціонують українські підприємства і організації всіх форм власності, але і стійкою тенденцією розвитку автоматизації інформаційних процесів управління. Інформаційні технології,

використання комп'ютерної техніки з необхідним програмним забезпеченням підвищує ефективність управління трудовими ресурсами і всього підприємства в цілому.

Упровадження в управлінську діяльність автоматизацій, що базується на прогресивних інформаційних технологій, забезпечує повноту, своєчасність інформаційного відображення керованих процесів, можливість їх моделювання, аналізу, прогнозування та прийняття ефективних управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Войнаренко М.П. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією. Навч. посібник / М.П.Войнаренко, О.М.Кузьміна.- Вінниця: ТОВ «Едельвейс і Ко», 2015.-497с.
2. Головань Д. В. Застосування сучасних автоматизованих систем управління трудовими ресурсами на підприємстві / Д. В. Головань // Економіка та управління машинобудівної галузі, проблеми теорії та практики. – 2013. – № 1(21). – С. 77-85.
3. Донченко Є. І. Впровадження автоматизованої системи управління трудовими ресурсами на підприємстві [Електронний ресурс] / Є. І. Донченко // Междунар. науч. конф. MicroCAD : Секція № 27 – Математичні моделі і інформаційні технології в економіці. – 2014. – Режим доступу : <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/MicroCAD/2014/S27>.
4. Економічний словник-довідник / [ред.-упоряд. С. В. Мочерний]. – К. : Femina, 1995. – 336 с.
5. Писаревська Т. А. Інформаційні системи і технології в управлінні трудовими ресурсами: навч. посібник. / Т. А. Писаревська. – К. : КНЕУ, 2000. – 279 с.
6. Птіцина Л. А. Основні підходи до управління інформаційними потоками бізнес діяльності підприємств України / Л. А. Птіцина // Вісник економічної науки України. – 2010. – № 2(18). – С. 121-124.
7. Словник економічних термінів [Електронний ресурс] / Сайт [Economiks.net.ua](http://www.economiks.net.ua). – Режим доступу : <http://www.economiks.net.ua>.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АПК УКРАЇНИ В ПЕРІОД ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

Брус Юлія Павлівна

Науковий керівник: асист. Чумак Н.В.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Діяльність українських підприємств АПК сьогодні формується в період глобалізаційних змін, які диктують свої умови у сфері державного управління зовнішньоекономічною діяльністю, поділу праці та ресурсів. Зовнішньоекономічна діяльність агропромислового комплексу України нині проходить складний історичний етап становлення, функціонує в жорсткому і деформованому режимі, з огляду організаційних, економічних, управлінських та адаптаційних аспектів.

Внутрішній ринок є занадто малим, аби поглинути всі вироблені українські товари. Тому все більше підприємств бажають виходити на зарубіжні маркетингові ринки. Проте потрібно вирішити нові

завдання за умов переходу до ринкових засад господарювання, з якими раніше сільськогосподарські підприємства не стикалися, але вирішення яких необхідне для нормального їх функціонування. Особливо важливим є виробництво конкурентоспроможної продукції для цивілізованого продажу на зовнішніх ринках з метою одержання товаровиробниками максимальних прибутків від їх реалізації.

В економічній літературі проблемам зовнішньоекономічної діяльності АПК приділяли увагу А. І. Кредісов, О. А. Кириченко, Г. М. Дроздова, В. Є. Новицький, В. С. Сухарський, С. М. Кваша, М. Портер. Проблемам розвитку українських підприємств АПК присвятили свої праці Н. Голомша, Л. О. Лісова, М. Я. Дем'яненко, Т. І. Ломаченко та Т. П. Сисоєва.

Мета дослідження - адаптація зовнішньоекономічної діяльності АПК до умов зовнішнього ринку в період глобалізаційних змін.

Серед факторів, що впливають на розвиток АПК в Україні, можна виділити: система господарювання, характер виробничих відносин, рівень соціально-економічного розвитку країни, природні ресурси та структура земельного фонду, технічний рівень і стан основних фондів підприємств АПК, забезпеченість трудовими ресурсами, транспортно-географічні умови. Вирішальне значення мають економічні фактори, від яких залежить раціональне використання природних ресурсів, задоволення споживчого попиту населення, участь у міжнародному поділі праці, збереження навколишнього середовища [1, с. 114].

Аналізуючи зовнішньоекономічну діяльність України ми спостерігаємо, що вона розвивається не досить інтенсивно. Так, за даними Державного комітету статистики України, обсяги експорту країни загалом у 2014 р. становили 63 мільйони грн., що на 8 % менше, ніж у 2013р., а імпорту – 76 мільйонів грн., що відповідно на 9,1 % менше. Що стосується продукції АПК, яка є ключовою ланкою у структурі вітчизняного експорту (її частка у 2013 р. становила 26,8 %), то у 2013 р. він становив 17 мільйонів грн., що на 4,8 % менше, ніж у попередньому році, а імпорт – 8 мільйонів грн., що відповідно на 8, 8 % більше [2].

Україна має значний потенціал в сфері агропромислового комплексу, але існує ряд проблем, що гальмують її розвиток, серед яких. проблема конкурентоздатності вітчизняної продукції АПК на міжнародних ринках, проблема захисту внутрішнього ринку від недобросовісної конкуренції, проблема регулювання структури експорту-імпорту аграрної продукції.

Для того, щоб покращити конкурентоспроможність товарів, вітчизняні виробники повинні особливу увагу приділяти якості своєї продукції та ефективності її виробництва. Слід пам'ятати, що зовнішній ринок розвивається дуже швидко та має постійно зростаючий рівень конкуренції, тому вітчизняним підприємствам з метою завоювання своєї ніші закордоном потрібно активно та безперервно нарощувати свою конкурентоспроможність.

Зовнішньоекономічна діяльність АПК України асоціюється із розширенням ринків збуту продукції або отриманням певних видів ресурсів, внутрішнє виробництво яких, або неможливе або не доцільне. Керівникам підприємств важливо адекватно оцінити ситуацію, що склалася на обраному ринку, вибрати оптимальні способи зміцнення власних позицій на зарубіжних маркетингових сегментах, які, з одного боку, відповідали б тенденціям розвитку, а з іншого – не суперечили б внутрішній діяльності. Лідерства на світовому ринку можна досягти за рахунок підвищення ефективності роботи його апарату управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності шляхом використання засобів стратегічного

менеджменту під час формування планів проникнення на нові глобальні ринкові ніші та отримання довгострокових результатів [3, с. 59].

Отже, з урахуванням існуючих проблем видається доцільною реалізація заходів за такими основними напрямками, як гармонізація вітчизняних стандартів на сільськогосподарську продукцію згідно стандартів ЄС, налагодження сучасної інфраструктури аграрного ринку, посилення кооперації аграрних підприємств різних форм власності, налагодження співпраці між виробниками сільськогосподарської продукції та дослідними установами. Лише таким чином підприємства агропромислового комплексу України зможуть зайняти конкурентоспроможне місце на світовому ринку аграрної продукції та міцно закріпити свої позиції в період глобалізаційних змін.

Список використаних джерел:

1. Кириленко В. В. Економіка / В. В. Кириленко. – Тернопіль. Економічна думка, 2012. – 193 с.
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу. <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Голомша Н. Підвищення конкурентного потенціалу сільськогосподарського виробництва України / Н.Голомша. // Вісник ТДЕУ. - 2013. - №4. - С.56-61.

ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Лозовський Олександр Миколайович, Брус Юлія Павлівна

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

На сьогодні Україна перебуває у трансформаційному періоді, який характеризується докорінною зміною соціальних, економічних, політичних відносин. У такій ситуації вихід нашого суспільства із системної кризи безспідставно пов'язують з радикальною зміною системи державного управління, що потребує проведення широкомасштабної адміністративної реформи.

Ефективність державного управління значною мірою залежить від професіоналізму державних службовців, їх ділової активності та моральних якостей. У зв'язку з цим особливо важливого значення набуває питання формування персоналу в системі органів виконавчої влади України. Так, як керівний персонал у сфері державної служби ще недостатньо підготовлений до інноваційної діяльності, здійснення суспільних реформ. Існуючі підходи до управління керівним персоналом у сфері державної служби не повною мірою відповідають сучасним вимогам, європейським стандартам, недостатньо враховують пріоритети нової державної кадрової політики.

Державна служба протягом тривалого часу підтверджує те, що вона є одним із найважливіших механізмів державного управління. Тому дослідження даної теми є досить актуальним. Управління персоналом у сфері державної служби вивчають як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, серед яких: Базаров Т. Ю., Єршомін Б. А., Єгоршин А. П., Нижник Н. Р., Одегов Ю. Г., Оболенський О. Ю., Турчинов О. І., Щокін Г. В. та ін. [1, с. 163].

Мета статті – дослідити конкретні сучасні методи формування персоналу органів виконавчої влади, розробити відповідні рекомендації.

Управління персоналом на державному рівні – проявляється при формуванні та розвитку системи державної служби, основною метою якою є підвищення ефективності функціонування державної влади й державного управління, а також поєднання відповідальності за обіймання державної посади з соціально-економічними гарантіями державної служби.

Загалом, можна відзначити, що основними характерними ознаками кадрової системи України є:

- нестабільний склад управлінських кадрів, порушення спадкоємності в роботі;
- непрозорість діяльності органів державної влади в роботі з кадрами;
- недосконала система професійного навчання кадрів та недостатнє ресурсне забезпечення цього процесу;
- не престижність державної служби (низький рівень соціальної мотивації та соціального захисту державних службовців);
- відсутність цілісної системи кадрової роботи на рівні держави;
- немає належного громадського та державного контролю за діяльністю персоналу органів виконавчої влади, критеріїв та механізму об'єктивної оцінки їх роботи [1, с. 171].

Саме тому, можна спостерігати, що управління державною службою як система на сучасному етапі переживає ускладнення. Зростання складності управління персоналом органів державної влади відбувається з певних причин: по-перше, внаслідок ускладнення управлінської праці на державній службі; по-друге, оскільки персонал – найскладніший об'єкт управління організації; по-третє, внаслідок постійної та різної зміни цінностей працівників, що пов'язане з політичними та економічними реформами суспільства; по-четверте, внаслідок зростання чисельності апарату системи державного управління, що потребує більш ефективних механізмів його розвитку та раціонального використання.

Проблеми управління керівним персоналом у сфері державної служби України пов'язані з відсутністю чіткого розподілу політичних і адміністративних посад, відкритого конкурсного відбору державних службовців найвищої ланки, кар'єрним зростанням, ротаціє, безперервного професійного навчання, єдиних критеріїв оцінювання та стимулювання, нормативного регулювання вимог професійної етики керівних кадрів. Вона є також наслідком тієї кадрової ситуації, що склалась на сьогодні в Україні, і характеризуються низьким професіоналізмом, відсутністю спеціальної управлінської підготовки, невідповідністю фахової підготовки профілю діяльності, бюрократизмом, байдужістю і корумпованістю керівних кадрів. Як наслідок, усе це призводить до нерационального, малорезультативного і неефективного управління на державному, регіональному та місцевому рівнях [2, с. 9].

Кадровий потенціал системи державної служби повинна забезпечувати стабільність колективу, сприяти поліпшенню показників роботи організації та створенню відповідної соціальної обстановки. Як свідчить проведений аналіз, система роботи державних служб, та зокрема з кадрами, в Європейських країнах почав суттєво змінюватися з 80-х років. Було проведено ряд реформ щодо впровадження методик менеджменту. Сучасна система державної служби Європейських країн суттєво відрізняється від тієї, що існує сьогодні в Україні. Характерними ознаками цієї системи є:

- стабільний склад державних службовців (забезпечення фінансових премій та стабільної роботи для тих, хто досяг особистих чи організаційних цілей діяльності);
- постійне удосконалення механізму розподілу обов'язків;

- наявність чітких критеріїв оцінювання діяльності включає функції менеджменту, які йдуть далі простого моніторингу і включають в себе прийняття рішень, контроль і навіть забезпечення звітності). [3, с. 189]

З цією метою в Україні необхідно проводити широкомасштабну адміністративну реформу, невід'ємною складовою якої є реформування системи державної служби, а саме: удосконалення кадрового потенціалу, створення оновленого, потужного і дієздатного державного апарату, становлення професійної, політично нейтральної та авторитетної державної служби.

Кадрова політика у сфері державної служби й механізм її реалізації повинні бути спрямовані на досягнення стратегічних, головних цілей: формування високого професіоналізму й культури управлінських і технологічних процесів, досягнення укомплектованості всіх ділянок державної служби кваліфікованими працівниками.

Актуальним є питання адаптації інституту державної служби до європейських стандартів з урахуванням національних особливостей. Адаптація має передбачати комплексний розвиток законодавства про державну службу як професійного засобу виконання завдань і функцій держави, системного визначення видів державної служби, удосконалення законодавства з питань проходження державної служби.

Наступною складовою підсистеми формування персоналу в системі органів виконавчої влади є організація підвищення кваліфікації та перепідготовка державних службовців.

Перепідготовка та підвищення кваліфікації має забезпечити здобуття та поглиблення управлінських, фінансово-економічних, соціальних, правових знань та організаторських навичок, а також безперервне оновлення професійних знань та умінь, здобуття нової спеціальності або кваліфікації на основі раніше здобутої освіти і досвіду практичної роботи. Важливими є також питання атестації, яку можна назвати одним з головних методів розвитку персоналу в Україні. Під атестацією державних службовців розуміється діяльність, у процесі якої атестаційна комісія в межах встановленої науково обгрунтованої процедури виявляє ступінь відповідності працівника посаді, яку він обіймає [3, с. 72].

Морально-етичні методи є засобом морального регулювання поведінки керівного персоналу, його відносин з підлеглими і вищими керівниками, передбачають відповідність моральним нормам, визначають поведінку керівника в тій чи іншій ситуації, при певних службових обставинах, формують у керівного персоналу державної служби моральну свідомість, націлюють їх на добро та чесну поведінку [4, с. 98].

Для запобігання рецидивам непрофесіоналізму та некомпетентності під час формування кадрового потенціалу необхідно залучати на державну службу талановитих та здатних до оволодіння новими знаннями та навичками претендентів. З цією метою необхідно розробити більш досконалі, прозорі та об'єктивні процедури прийняття на державну службу, запровадити єдиний порядок проведення відкритого конкурсу та стажування зі складанням іспиту. З метою пошуку потенційних лідерів серед молоді, наділених неординарними якостями, доцільно розробити порядок прийняття на державну службу перспективних випускників вищих навчальних закладів, фахівців підприємницької, банківської та фінансово-економічної сфери.

У ході реформування системи державної служби необхідно здійснити комплекс заходів, спрямованих на підвищення адміністративної культури державних службовців, змінити в суспільній свідомості негативний імідж державної служби. Необхідно розробити принципи взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування і їхніх посадових осіб із громадськістю, прийти до принципово нового

типу взаємин між громадянами і держслужбовцями, в основі яких були б пріоритети прав і свобод людини, повага до особистості, висока культура спілкування.

Виходячи з вищенаведеного, з метою подальшого розвитку кадрової політики, вважаємо, що доцільно здійснювати вдосконалення системи управління персоналом державної служби за наступними напрямками:

- реорганізація кадрових служб, тобто створення таких кадрових служб, які, крім класичних задач адміністрування кадрів, виконували б основну стратегічну концепцію по керівництву організацією;
- розробка нового мотиваційного механізму для державного службовця;
- встановлення чіткого та прозорого механізму зв'язку між висновками атестаційної комісії про рівень кваліфікації, компетенції державних службовців;
- відповідний рівень заробітної плати, який би надав можливість державному службовцю професійно виконувати службові обов'язки;
- створення банку даних про психологічні типи працівників, що допоможе сформувати найбільш стійкі колективи з оптимальним соціально-психологічним кліматом та високою працездатністю.

Отже, сучасна система управління персоналом потребує суттєвого оновлення та модернізації. Повинні відбутися процеси трансформації системи державної служби та перетворення її в систему, яка б мала кращі показники діяльності та краще б реагувала на потреби державного управління. Ці та інші заходи повинні служити досягненню основної мети – формуванню в Україні дійсно стабільної, політично незалежної, професійної державної служби, яка спроможна ефективно та результативно втілювати в життя політику суспільного розвитку та якісно надавати гарантовані державою послуги населенню формулювати політику щодо суспільного розвитку та надавати гарантовані державою послуги населенню.

Список використаних джерел:

1. Гончарук Н. Т. Кадровий потенціал органів державної влади та місцевого самоврядування та його розвиток / Н. Т. Гончарук // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ДРІДУ УАДУ, 2012. – № 3 (13). – С. 163–175.
2. Михненко А. М. Шляхи удосконалення підготовки державних службовців у контексті євро-пейської інтеграції України / А. М. Михненко, Н. Т. Гончарук, Л. Л. Прокопенко // Командор. – 2011. – № 1.
3. Державне управління : навч. посібн. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Расіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельника. – К. : Знання-Прес, 2009. – 343 с.
4. Ефективність державного управління та управлінських кадрів в умовах змін : зб. наук. праць / кол. авт. : І. В. Розпунтенко, О. Г. Пухкал, О. Д. Брайченко та ін. ; за заг. ред. І. В. Розпунтенка. – К. : Вид. НАДУ, 2010. – 168 с.

РОЗВИТОК І СТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ЯК НАУКИ

Гудима Наталія Василівна, Скрипник Вікторія Костянтинівна

Науковий керівник: к. пед. н, доц. Лобачева І. Ф.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Розвиток ринкових відносин – є однією з найважливіших проблем економіки України. В умовах ринкової економіки метою діяльності будь-якого підприємства є одержання максимального прибутку. При цьому діяльність підприємств не може здійснюватися безконтрольно, без відповідної діагностики, тому що в роботі підприємств можуть мати місце різні недоліки, помилки, невикористані резерви, що знижують ефективність та потенціал виробництва. Необхідність знання сутності, видової характеристики, цілей і завдань, а також обґрунтування місця, ролі і можливостей реалізації фінансової діагностики на підприємстві дає змогу чітко орієнтуватися в умовах обмеженого доступу до інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. В сучасних умовах великого значення для фізичних та юридичних осіб, які займаються підприємницькою діяльністю, набуває оцінка фінансового стану підприємства, що досягається шляхом застосування економічного аналізу. За його допомогою можна визначити прибутковість і ефективність діяльності, а також виявити недоліки та перспективи розвитку, і як наслідок прийняти правильне рішення подальшого застосування економічного аналізу.

Питанням розвитку даного виду аналізу в умовах поглиблення ринкових відносин присвячено значну кількість праць вітчизняних та зарубіжних вчених: Поповича П.Я., Сіменко І.В., Загороднього А. Е. Косової Т.Д., Гречиної І.В., Ангеліної І.А., Ващенко Л.О. Баканова М. І та ін.

Мета даної роботи дослідити основні етапи розвитку економічного аналізу як науки, а також визначити основні концепції та шляхи її розвитку.

Якщо говорити про умови виникнення та перші кроки становлення економічного аналізу, то загальне дослідження середовища, умов життя, процесів і явищ господарської діяльності проводилося від початку виникнення людства. Тобто усі ці процеси можна сміливо назвати передумовами виникнення даної науки. Прийоми аналізу прийшли до нас з давньої Греції. В XIX столітті аналіз було поглиблено і розширено в Англії, Німеччині, Франції та інших країнах. Існує досить багато думок і теорій з приводу виникнення економічного аналізу і необхідності такої науки у суспільстві і у світі в цілому. Одними з головними передумовами появи аналізу, а саме економічного, були, по-перше, об'єктивні потреби економіки і політики. Вони полягали саме у необхідності здійснення аналітичних функцій щодо господарської, управлінської діяльності, а також певною мірою спонукали до активізації аналізу як практичної діяльності. По-друге, виникли умови для розвитку та диференціації наук, паралельно з еволюційним поступом суспільства і також зміною політичного й господарського устрою. Внаслідок цього економічний аналіз виділився в окремий вид науки. Така наука мала власну методологію, теорію й організацію дослідження. З метою поліпшення якості підготовки кадрів економістів, які в повній мірі відповідали б підвищеним вимогам часу, необхідно постійно піклуватися про поглиблене вивчення майбутніми фахівцями теорії економічного аналізу. Глибокі знання його теоретичних основ є важливою передумовою для активної участі спеціалістів з вищою економічною освітою в повсякденній раціональній організації і веденні на належному рівні аналітичної роботи, яка забезпечує всі служби підприємства необхідною для управління аналітичною інформацією.

Економічний аналіз має свій предмет, який з розвитком самої науки конкретизувався й видозмінювався. Предметом економічного аналізу є діяльність підприємств і їх підрозділів, а також інших господарських формувань, спрямована на досягнення максимальних результатів за мінімальних витрат. В нашій державі розвиток економічного аналізу почався на початку XX століття. Історія становлення та розвитку економічного аналізу в Україні не однозначна стосовно визначення когорти українських вчених і їхнього доробку. Труднощі в оцінках зумовлені тим, що українські вчені-економісти свої праці публікували різними мовами, переважно російською, тому їх часто вважали російськими вченими.

Варто погодитись із визначенням І. Коропецького, який стверджував: «Українськими економістами треба вважати тих учених, які відповідають одному з двох критеріїв: визнання себе українцями за національністю, незважаючи на те, де вони жили та працювали, або були іншої національності, але жили та працювали переважно в Україні [5, с. 414].

М.І. Туган-Барановський на початку XX ст. розробив і практично використав у своїх працях принципові положення теорії економічного аналізу, зокрема такі, як знаходження закономірного визначення зв'язку висловлених ідей з об'єктивними економічними умовами, аргументація теоретичних концепцій практичними розрахунками [1, с. 336].

Незважаючи на те, що економічний аналіз пройшов великий шлях розвитку та удосконалення, набув нових форм і напрямлень, він ще не повністю відповідає новим вимогам проведення аналітичної роботи підприємства в умовах розвитку ринкової економіки. Необхідно докласти неабияких зусиль на пошук нових шляхів розвитку, оскільки забезпечити економічну і фінансову стабільність можуть тільки якісні аналітичні дослідження

Економічний аналіз як найважливіша складова економічних наук, у вирішальній мірі визначає достовірність та надійність висновків, які робляться в відношенні стану, перспектив розвитку та ефективності діяльності суб'єктів господарювання різного рівня. Сучасний стан економічного аналізу характеризує його як досить розроблену в теоретичному плані науку. Методики аналізу створені в попередні періоди адаптуються до нових умов господарювання. Проте, аналітична наука перебуває в стані розвитку, що визначається об'єктивними причинами, пов'язаними зі змінами в економіці. У даних обставинах вимагають уточнення, доповнення та адаптації до нових умов господарювання розроблені в попередні періоди методики аналізу використання економічного потенціалу організацій, виробництва продукції, її собівартості, фінансового стану. Усе це набуває особливої актуальності в умовах обмеженості ресурсів, дефіциту джерел фінансування, періодичними фінансовими кризами, характерними для сучасного етапу розвитку економіки країни [3].

Якщо плавно перейти від процесу становлення економічного аналізу до тієї ситуації, яку ми можемо безпосередньо спостерігати в наш час, то можна з впевненістю сказати, що перед економічним аналізом постало багато нових проблем, які потребують швидкого рішення. До таких проблем, насамперед, можна віднести:

- удосконалення організаційних форм аналітичної діяльності, підвищення оперативності економічного аналізу;
- пристосування досвіду розвинутих країн з організації кон'юнктури ринку зі збереженням напрацювань вітчизняних вчених;
- розробка багатоваріантних розв'язків аналітичних проблем вибору того варіанту який буде найбільш ефективним [2, с. 342].

Незважаючи на те, що економічний аналіз, як наука, досягла значного розвитку, проте в сучасних умовах цього не достатньо, потрібно знайти нові шляхи розвитку. Дуже часто вживають такий вислів як «немає межі досконалості», тобто як і будь якій науці, економічному аналізу є куди «рости і чого прагнути». Мова зараз йде саме про перспективи розвитку. Хоча подальший розвиток економічного аналізу потребує фундаментального перегляду низки методологічних підходів, збагачення його концептуальних положень результатами вітчизняних і західних наукових розробок, адаптованих до національних умов, але все це є необхідністю для ефективного розвитку такої науки. Економічний аналіз, внаслідок його складності та великої трудомісткості, відокремлюється як конкретна функція менеджменту і стає спеціалізованою управлінською роботою. В ринкових умовах значення конкретної аналітичної функції підсилюється внаслідок: підвищення самостійності та відповідальності суб'єктів господарювання за результати економічної діяльності; необхідності постійного спостереження та оцінки стану конкурентного середовища; пошуків резервів ресурсозбереження, підвищення конкурентоспроможності продукції та ефективності використання економічного потенціалу та ін. Економічний аналіз є однією з основних частин економічної роботи на підприємстві. Його кінцевий етап охоплює всі складові цієї роботи, оскільки за допомогою економічного аналізу можна правильно оцінити діяльність підприємств та їх структурних підрозділів, виявити основні причини відхилення і наявні резерви щодо раціонального використання. Це призводить до значного підвищення ефективності роботи підприємств, а також є необхідною передумовою для розробки подальших стратегічних рішень.

Так як наука не стоїть на місці і розвиток суспільства загалом, то особливої актуальності набувають методи аналізу та оцінки ефективності інвестиційно-інноваційних проєктів, а також дослідження впливу ефективності інвестицій та інновацій на ефективність господарської діяльності організацій, що реалізує інвестиційний проєкт.

У сучасних умовах зростає роль аналізу як власного фінансового стану підприємства, так і його ділових партнерів. Головним джерелом інформації для цього стає бухгалтерська (фінансова) звітність. Одночасно виникає потреба в розвитку методичних положень її аналізу, спрямованого на удосконалення аналітичних можливостей окремих звітних форм, створення дієвих механізмів оцінки негативних факторів, що впливають на фінансовий стан підприємств, і вживання своєчасних заходів щодо його оздоровлення. Із розвитком ринкових відносин стає все більш очевидним, що так звані матеріальні активи не є єдиним чинником забезпечення прибутковості організацій і що існують інші їх види, які не мають такої класичної ознаки, як речовинна субстанція, але можуть відігравати важливу роль у процесі отримання підприємством прибутку. Нематеріальні активи є одним із принципово нових об'єктів бухгалтерського обліку, що з'явилися в її теорії і практиці на етапі становлення і розвитку ринкових відносин в Україні. Таким чином, виникла необхідність у розробці сучасних методичних підходів до аналізу цих об'єктів, націленого на досягнення економічних цілей господарюючих суб'єктів [4].

Нині економічний аналіз є системою спеціальних знань, що дає можливість вивчати, оцінювати та прогнозувати причинно-наслідкові зв'язки суспільних економічних, організаційних, технологічних, екологічних, політичних та інших явищ і процесів. Для цього разом з іншими відомими традиційними та економіко-математичними методами аналізу широко застосовуються факторний, маржинальний та функціонально-вартісний види аналізу. Особливістю аналітичної роботи є повсюдне використання сучасних економіко-математичних методів, персональних інформаційно-комп'ютерних систем, електронно-обчислювальних машин для обробки інформаційного масиву даних, оцінювання та

планування, прогнозування найважливіших економічних виробничих показників, проведення ситуаційного комерційного аналізу.

Список використаних джерел:

1. Баканов М. И. Теория экономического анализа: учеб. / М. И. Баканов,
2. А. Д. Шеремет. — [3-е изд., перераб.]. — М.: Финансы и статистика, 2010. — С 335-337
3. Мошенський С. З. Економічний аналіз: [підруч. для студ. екон. спец. ВНЗ] / С. З. Мошенський, О.В. Олійник; за ред. д.е.н. Ф. Ф. Бутинця. — [2-ге вид., доп. та перероб.]. — Житомир: ПП «Рута», 2012. — 704 с.
4. Роль аналізу інвестиційної діяльності в системі управління підприємством [Електронний ресурс] / Сайт бібліотеки наукових ресурсів.- режим доступу:http://globalteka.ru/books/doc_details/5321....html.
5. Загородній А. Г. Напрями вдосконалення обліку витрат на інновації [Електронний ресурс] / А. Г. Загородній, А. Б. Бойчук. - Режим доступу:
6. http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13975/1/46_309313_Vis_727_Menegment.pdf
7. Коропецький І.С. Збірник вибраних статей / І.С. Коропецький. - К. : Смолоскип, 2013. - 414 с.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Талалай Вадим Вікторович

Науковий керівник : асист. Завальнюк В.В.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Сьогодні туризм виступає однією з високодохідних галузей господарювання, яка в сучасних умовах глобалізації безперервно та динамічно розвивається, сприяючи вирішенню цілого комплексу соціально-економічних проблем.

Розвиток туризму відіграє важливу роль у вирішенні соціальних проблем. У багатьох країнах світу саме за рахунок туризму виникають нові робочі місця, підтримується високий рівень життя населення, створюються передумови для поліпшення платіжного балансу країни.

Таким чином, туризм у сучасній світовій системі господарювання займає провідні позиції та виступає невід'ємною складовою розвитку світового ринку.

Сучасний розвиток туризму в Україні характеризується наявністю глибоких протиріч у його організаційній структурі, спрямованості розвитку, стані якісних і кількісних характеристик.

З одного боку, сучасний стан туризму в Україні розцінюється як кризове, пов'язане з різким падінням досягнутих раніше обсягів надання туристських послуг, скороченням матеріальної бази у сфері туризму й значною невідповідністю потребам населення в туристичних послугах.

З другого боку, відзначаються високі темпи будівництва туристичних об'єктів, що відповідають найвищим світовим стандартам, значне збільшення виїздів українців у закордонні поїздки, зростання числа туристичних організацій по всій території України [3, с. 120].

Теоретичні та методологічні аспекти туристичної діяльності в Україні та світі викладенні в працях багатьох вітчизняних вчених, зокрема Г.В. Балабанова, І.І. Винниченка, Л.В. Воротиної, Н.А. Гук, О.П. Корольчук, Т.І. Ткаченко, Л.М. Шульгіної та інших. Проте, враховуючи мінливість зовнішнього середовища, можна стверджувати, що актуальним залишається питання дослідження сучасного стану туристичної галузі в Україні та перспектив її розвитку в майбутньому.

Насамперед необхідно зазначити, що туристична галузь в Україні, як і світі загалом, виступає важливою складовою соціально-економічного розвитку. За даними досліджень, позитивний вплив туризму на економічну діяльність постійно зростає [3, с.122]. Україна посідає одне з провідних місць в Європі щодо забезпеченості курортними та рекреаційними ресурсами. Серед них найбільш цінними є унікальні кліматичні зони морського узбережжя та Карпат, а також мінеральні води та лікувальні грязі практично всіх відомих бальнеологічних типів. Згідно з даними, курортні та рекреаційні території в Україні становлять близько 9,1 млн га (15%) території. Оцінка потенціалу курортних та природних лікувальних ресурсів дає підстави розраховувати, що Україна має перспективу розвитку туристичної галузі [4].

В Україні існують всі передумови для розвитку туристичної сфери. Зручне географічне розташування, сприятливий клімат, різноманітний рельєф, унікальне поєднання природно-рекреаційних ресурсів, культурно-історичної спадщини, розгалуження санаторно-курортної бази – всі ці фактори зумовлюють конкурентні переваги України в пропозиції туристичного продукту. Туристичний потенціал України на сьогодні розкрито не повною мірою, про що свідчить 1,5 – 2,5 % частка туристичної галузі в структурі ВВП країни. Основними перепонами, що перешкоджають розвитку туристичного сектору в Україні, сьогодні виступають переважно чинники військово-політичного, управлінського, економічного, екологічного та культурного характеру [4]. На превеликий жаль, упродовж останніх років загальна частка туристичної галузі в структурі ВВП країни залишається досить низькою, що свідчить про недостатній рівень використання туристичного потенціалу в Україні (Рис. 1).

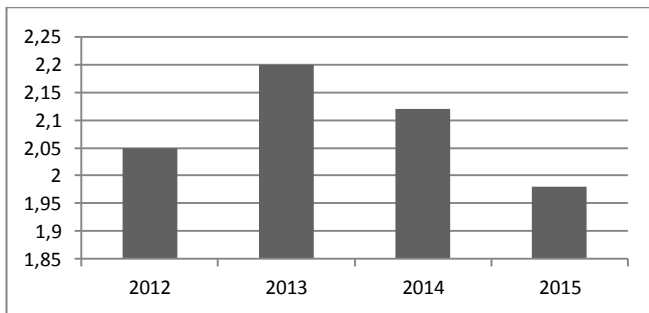

Рис. 1. Частка прямих надходжень від туристичної сфери до ВВП України

Джерело: *Travel & Tourism Economic Impact 2015 Ukraine*

Загалом, за даними досліджень, однією з головних перешкод ефективного розвитку туристичної галузі в Україні протягом останніх років залишається слабка туристична інфраструктура. Це підтверджують і статистичні дані. Так, кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України є незначною порівняно з масштабами в'їзного, виїзного та внутрішнього туризму.

Пояснюється це недостатньою кількістю готельного фонду, навіть попри щорічне його зростання. У свою чергу, нестача готельних номерів зумовлює дуже високі за міжнародними стандартами ціни на готельні послуги, які не завжди задовольняють потреби міжнародного туристичного потоку [2].

Оцінюючи поточну організацію рекреаційного господарства України, можна стверджувати, що на світовому ринку туристичних послуг вона є незадовільною та неконкурентоспроможною. Так, основний матеріально-технічний комплекс є застарілим, 70% його інфраструктури потребує реконструкції та відновлення, рівень сервісу не відповідає міжнародним стандартам, індустрія розваг фактично не розвинена та не організована, пам'ятки культури та історії занедбані, низку проблем екологічного, соціального та економічного характеру не вирішено [4]. На сучасному стані туризму в Україні все ще позначається радянська практика організації туристичної галузі, спрямована на задоволення внутрішнього попиту та орієнтована на лікувально-реабілітаційну діяльність.

У сучасних умовах господарювання на розвиток туризму в Україні негативно впливає також напружена політична ситуація. На наш погляд, анексія Криму та події на Сході та Півдні України вже сьогодні вплинули на зниження розмірів в'їзних і внутрішніх туристичних потоків та на збільшення обсягів виїзного туризму. Адже частина українських туристів, яка надавала перевагу відпочинку біля моря, змушена їхати за кордон або відмовитися від такого виду відпочинку.

На основі викладеного матеріалу можна зробити висновок, що незважаючи на значний потенціал, туристична галузь України має цілий ряд проблем, нагальне вирішення яких покращить перспективи її розвитку вже найближчим часом. Аналізуючи перспективи розвитку туристичного бізнесу в Україні, насамперед необхідно підкреслити, що сучасний туризм – це сфера економіки та життєдіяльності суспільства, яка загалом тією чи іншою мірою інтегрує практично усі галузі. Саме це і повинно стати головним у формуванні нового державного підходу до туризму як галузі, пріоритетний розвиток якої може позитивно вплинути на економічний і соціальний стан країни, стимулювати важливі галузі економіки, сприяти зміцненню позитивного іміджу України на світовій арені.

Список використаних джерел:

1. Закон України про туризм // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
2. Travel & Tourism 2015 / World Travel & Tourism Council / London / 2015 - 44 с.
3. Арбузова Ю.В. Перспективні напрями розвитку зеленого туризму в Україні / Ю.В. Арбузова, В.Д. Яковенко // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. – 2014. – Вип. 3 (4). – С. 120–128.
4. Туризм – рушій соціально-економічного розвитку країни [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lvivforum.com.ua/document/Gordiyenko.pdf>

УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ

Брус Юлія Павлівна

Науковий керівник: асист. Чайка І. В.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Центральне місце у будь-якому підприємстві торгівлі посідають його трудові ресурси, які досягають своїх цілей через ефективну комунікацію, мотивацію, контроль та співпрацю з персоналом. Саме тому, в сучасному світі необхідно розвивати та вдосконалювати трудові ресурси, що виступають запорукою успішної діяльності організації, оскільки від професійності, досвіду, компетенції залежить ефективне функціонування підприємства.

Актуальність. Проблемам використання трудових ресурсів присвячена значна кількість наукових праць відомих вітчизняних вчених: Антоненка Л.А., Бабича Д.В., Бабич С.М., Богині Д.П., Гейця В.М., Голікова А.П., Долішнього М.І., Оникієнка В.В., Туган-Барановського М.І., Чумаченка М.Г. та інших вчених. В Росії до питання управління трудовими ресурсами зверталися Абалкін Л.І., Горелов М.О., Заславська Т.І., Кочетков О.П., Рябушкін Т.В. та інші вчені.

Мета даного дослідження - аналіз управління трудовими ресурсами підприємств торгівлі та шляхи удосконалення комплексної системи стратегічного управління персоналом.

Управління трудовими ресурсами - це кропітка діяльність, особливо для великих підприємств торгівлі. Тому все більш важливим завданням українських підприємців, які виходять на зовнішній ринок, стає створення нових, більш ефективних систем управління.

Для обґрунтування ефективності використання трудових ресурсів підприємства торгівлі необхідно визначити головний об'єкт – торговельний персонал. Під трудовими ресурсами (персоналом) підприємства розуміють сукупність осіб, що працюють на певному підприємстві і вкладають свою фізичну працю, фізичні та розумові здібності, знання та навички у проведенні господарсько-фінансової діяльності підприємства, реалізацію його статутних завдань.

Якість персоналу підприємства є одним з головних факторів, який обумовлює темпи розвитку підприємства, зростання його конкурентних переваг, якість обслуговування покупців та задоволення їхнього попиту, зростання ефективності діяльності підприємства у цілому [1, с. 284].

Відмінною особливістю підприємств торгівлі є високий об'єм трудових операцій, безпосередньо пов'язаних з обслуговуванням покупців, які вимагають прямого контакту з ними. А ці операції піддаються механізації і автоматизації, що визначає високу частку витрат живої праці на підприємствах галузі.

Необхідність наближення до покупців пунктів продажу товарів масового попиту (а вони складають переважну частину продовольчих і непродовольчих товарів) ускладнює можливості їх концентрації. Тому основу роздрібно-торгової мережі складають невеликі магазини або салони з чисельністю працівників до 15 чоловік. У таких магазинах істотно обмежені можливості вузького професійного і технологічного розподілу праці, що викликає відповідно високу частку поєднання трудових функцій між працівниками [2, с. 173].

Ефективність праці персоналу підприємств торгівлі, зайнятого обслуговуванням покупців, багато в чому залежить від інтенсивності купівельних потоків. А цей показник має високий ступінь частоти впродовж робочого дня і в окремі дні тижня, що визначає нерівномірність завантаження працівників,

велику частку вимушених перерв в їх роботі. Таке положення негативно позначається на продуктивності праці персоналу підприємств торгівлі.

Процес управління персоналом підприємства торгівлі базується на наступних основних принципах:

- система формування і використання персоналу підприємства торгівлі має бути підпорядкована загальній стратегії його розвитку. Управління персоналом має бути інтегроване із стратегією управління товарообігом і торговими послугами, розвитку матеріально-технічної бази, фінансового розвитку торгового підприємства;

- в процесі управління персоналом повинна переслідуватися мета стабілізації складу працівників. З економічних позицій висока плинність персоналу на підприємствах торгівлі обходиться дуже дорого навіть по відношенню до робочих спеціальностей, а досвідчених, висококваліфікованих фахівців і менеджерів замінити дуже складно;

- в процесі управління персоналом невеликих підприємств торгівлі слід відмовлятися від жорсткої класифікації робіт. Найбільша ефективність використання персоналу таких підприємств досягається при поєднанні професій працівників для забезпечення виконання необхідного об'єму різних видів робіт;

- відбір працівників, на яких намічено розповсюдити гарантію зайнятості у фіксованому періоді, повинен здійснюватися на конкурсній основі. Насамперед цей принцип відноситься до найнятих робітників - головних менеджерів і фахівців торгових підприємств, але може бути поширений і на кваліфікованих продавців по реалізації товарів найбільш складного асортименту. В процесі конкурсного відбору перевага повинна віддаватися працівникам, які володіють не тільки високою кваліфікацією, але і здібністю до індивідуального пошуку, адаптації до високодинамічної кон'юнктури споживчого ринку;

- в процесі формування і використання персоналу необхідно враховувати трудову мотивацію основних працівників і прагнути до її реалізації в рамках можливостей торгового підприємства. Формування трудової мотивації відбиває зміни ціннісних пріоритетів працівників в умовах переходу до ринкової економіки, бажання найнятих робітників до співпраці і партнерства з власниками підприємства на довгостроковій основі;

- в процесі управління персоналом підприємств торгівлі повинні обов'язково враховуватися правові норми державного регулювання зайнятості і оплати праці [3, с. 56-57].

Провідне місце у підвищенні ефективності управління персоналом та економічної діяльності підприємства відведено керівнику. Управлінський персонал більшою мірою, ніж інші категорії, відчув у процесі своєї трудової діяльності жорсткість вимог до зміни функціонування підприємства в контексті глобалізаційних змін. Це пояснюється тим, що результатом діяльності керівника є загальні кінцеві результати діяльності керованої системи. Від першої особи багато в чому залежить прийняття важливих рішень, а також те, як буде сприйняте підприємство громадськістю.

Яким би не був підприємець досконалим в своїй справі, без лідерства складно вивести управління та організацію на вищий рівень. Коли перед робочим колективом поставлені складні завдання, які необхідно виконати при обмежених ресурсах, потрібен лідер, здатний мотивувати діяльність своїх підлеглих на досягнення поставлених перед командою цілей. В свою чергу, для лідера, що посідає управлінську посаду, є обов'язковими знання та навички менеджменту, адже надихати колектив – це половина справи, лише ентузіазм, без чіткого керівництва, часто приводить до руйнування бізнесу. Ефективний керівник повинен ретельно аналізувати поточну ринкову ситуацію, визначати, які керівні дії потрібно здійснити, обирати той підхід, який найбільш раціональний за даних умов, застосовувати певний стиль управління,

враховуючи ситуацію, етап життєвого циклу, конкурентні умови, зрілість та мотивованість підлеглих, швидко адаптуватися до мінливих обставин, брати на себе відповідальність, послідовно йти до досягнення конкретних цілей і вести за собою команду. Щоб підприємство торгівлі займало провідні позиції на ринку, досягало поставлених цілей з високою ефективністю, ним повинен керувати виключно менеджер-лідер.

Результати. Для того, щоб підвищити ефективність використання трудових ресурсів на підприємствах торгівлі необхідно проводити наступні засоби:

- покращувати якість праці;
- запроваджувати курси підвищення освітнього рівня;
- організовувати семінари стосовно підвищення кваліфікації працівників [4, с. 86].

Отже, система управління персоналом не може розглядатись як чітко сформована і єдина для всіх підприємств. Саме тому, необхідно розробляти стратегії управління трудовими ресурсами з урахуванням не тільки світового досвіду, а й особливостей підприємств, застосовуючи новітні системи. Вкладення в людські ресурси стають довгостроковим фактором конкурентоспроможності і виживання підприємства.

Список використаних джерел:

1. Марцин В.С. Економіка торгівлі: Підручник. - К.: Знання, 2008. - 603 с.
2. Крушельницька О.В. Управління трудовими ресурсами: Навч. посібник. - К.: Кондор, 2007. - 224 с.
3. Жуковський М.О. Трудові ресурси як складова конкурентоспроможності підприємства / М.О. Жуковський // Актуальні проблеми економіки - 2014. - №2 - С. 54-59
4. Замора О.І. Основні тенденції формування і використання трудових ресурсів / О.І. Замора // Актуальні проблеми економіки. - 2011. - №4. - С. 85-91.

СЕКЦІЯ 2.

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Преор Євгенія Володимирівна, Андрущенко Юлія Олександрівна

Науковий керівник: к.т.н., доц. Кузьміна О.М.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Розвиток суспільства тісно пов'язаний з розвитком різних сфер суспільного життя. Варто відмітити, що у результаті впливу сучасних модних архітектурно-будівельних напрямів будівельні комплекси різного призначення мають різноманітні складні і багаті форми будівель, екстер'єру, інтер'єру та дизайну, котрі привертають увагу споживачів готельних та ресторанных послуг.

В період сьогодення готельно-ресторанный комплекс являє собою складне підприємство, в якому зайняті сотні людей різних професій для забезпечення обслуговування гостей закладу. Таким чином виникає необхідність у створенні нових архітектурно-будівельних проектів готелів та ресторанных

комплексів. Проектом в архітектурній діяльності називають сукупністю технічних документів (креслень, описів, розрахунків тощо), необхідних для будівництва та реконструкції будинків, споруд та їх комплексів. Проект складається з декількох розділів: архітектурно-будівельного, технологічного, кошторисно-фінансового та інших частин, які розробляються спеціалістами відповідного профілю.

На сьогоднішній день у архітектурно-будівельному проектуванні велику роль відіграють системи автоматизованого проектування, котрі забезпечують більш точне проектування із можливістю перегляду моделі готового результату.

Тема є актуальною, тому що у сучасному світі комп'ютерні інформаційні технології та керуючі системи проникають в усі сфери діяльності, особливо, вони стали корисними при виконанні архітектурно-будівельного проектування. Так як системи автоматизованого проектування (САПР, Computer aided design) дозволяють проектувати технологічні процеси з меншими витратами часу та засобів, зі збільшенням точності процесів і програм обробки, що скорочує витрати матеріалів та час обробки, завдяки тому, що розрахунки та конструювання здійснюються з допомогою програмного забезпечення.

Ринкові аспекти змінюють умови будівництва і вимагають нового підходу до створення і використання вже розроблених САПР. Сучасні продукти САПР відомих фірм розробників використовують різноманітні функції і велике коло учасників архітектурно-будівельного проектування пояснює високу інтенсивність потоків інформації на всіх етапах життєвого циклу об'єктів будівництва. Крім того сучасні замовники значно підвищили вимоги до ефективності проектування будівельного виробництва [1, 2].

Зважаючи на стрімкий розвиток індустрії гостинності необхідність у системах архітектурно-будівельного проектування все більш стають затребуваними, особливо, ті що можуть виконувати багато функцій. На сьогодні затребувані такі системи автоматизованого проектування, які можуть не лише зробити креслення, але й зробити тривимірне моделювання як екстер'єру так і інтер'єру ресторанів, готелів та готельно-ресторанних комплексів.

Кінець ХХ – початок ХХІ століття, пов'язаний зі стрімким розвитком інформаційних технологій, поклав початок принципово нового підходу в архітектурно-будівельному проектуванні, який полягає в створенні комп'ютерної моделі будівлі [2].

На даний час у фундаментальній літературі не розглядаються конкретні кінцеві продукти фірм-розробників. Публікуються лише повідомлення про нові програмні розробки, характеристики та функції оновлених версій вже відомих продуктів в професійних виданнях [1,3].

Метою статті є аналіз ефективності систем архітектурно-будівельного проектування у готельно-ресторанному бізнесі.

У світі досить велика кількість компаній, які займаються поширенням програм для архітектурно-будівельного проектування, налічують сотні найменувань програм вітчизняних і зарубіжних виробників з усіх розділів проекту. При цьому масове застосування набуло лише кілька типових програмних систем, що використовуються у практиці проектування конструкцій будівель та споруд для розрахунку, проектування та випуску робочих креслень.

Першою та базовою універсальною програмою для архітектурно будівельного проектування стала система AutoCAD компанії Autodesk, котра і на сьогоднішній день не втрачає популярності серед як професійних користувачів так і серед любителів. Система AutoCAD стала світовим стандартом у галузі систем автоматизованого проектування (САПР), реалізованих на персональних комп'ютерах.

Універсальність системи, крім того, забезпечує велика кількість спеціалізованих програмних "надбудов", створених багатьма незалежними розробниками та підключених до AutoCAD. До таких надбудов, наприклад, належать системи архітектурного проектування Architectural Desktop (Autodesk) та Project Studio (Consistent Software (CS), Москва), архітектурно-будівельна лінія МАЭСТРО (Група Маестро, Київ), додатки для оформлення архітектурно-будівельних креслень СПДС GraphiCS (CS) і ПАРКС (Медінвестпроект, Київ) та ін [1, 2].

Крім зазначених вище систем, найбільш широке застосування у практиці архітектурно-будівельного проектування знайшли системи ArchiCAD (Graphisoft, Угорщина) і ALLPLAN (Nemetschek, Німеччина), які використовують власне графічне середовище. Для створення нових додатків згадані системи у своєму складі мають спеціальні програмні засоби, які називають інтерфейсом прикладних програм — Application Program Interface (API). Система ArchiCAD стає все більш популярною, завдяки можливостям яким вона надає [3].

Програмні продукти AutoCAD, ArchiCAD, Allplan – на сьогоднішній день є найбільш затребуваними у архітектурно-будівельному проектуванні.

Критерії при обранні програмного продукту – це не лише якість програмування, а прикладні можливості програми: простота і доступність креслення; максимально швидке отримання готової продукції; надійність програми під час виконання проекту.

За останні 15 – 20 років найкращою програмою, що задовольняє вище перераховані критерії, являється ArchiCAD. І досягалося це наступними характеристиками: 1) простий інтерфейс – всі основні команди у полі зору; 2) креслення тривимірних елементів, що дозволило одночасно отримувати план, розріз-фасад і «ілюстровану» модель будівлі чи споруди; 3) наявність «інтелектуального» курсору, котрий вказує характерні точки примітивних фігур, чим прискорює процедури креслення [4].

AutoCAD – не дивлячись на те, що являється загальноновизнаним лідером серед програмних продуктів, що наявні на ринку, являються повною протилежністю ArchiCAD.

До основних недоліків AutoCAD, можна віднести: 1) складний інтерфейс, але в останні роки, розробники програми полегшують інтерфейс; 2) велика трудомісткість при побудові тривимірної моделі; 3) необхідність постійного звертання до командної строки, навіть при найпростіших побудовах, що ускладнює роботу;

Крім того програмні продукти Autodesk вимагають дорого вартісного апаратного забезпечення, а також вартість ліцензії на них.

До переваг AutoCAD відносять: широке розповсюдження, котре привело до створенню єдиної системи проектування серед різних професійних проектувальників [2, 4].

В цей час паралельно значне розповсюдження набуває ще одна програма на ринку СНГ – Allplan. Цей програмний продукт з'явився пізніше двох попередніх, і в силу того не отримав широкого розповсюдження, так як вибір великих проектних корпорацій.

В програмі Allplan було закладено три перспективних напрями: 1) побудова архітектурних тривимірних елементів (стіна, вікно, двері, перекриття, дах), як і в ArchiCAD; 2) тривимірне конструювання проектування і тривимірне армування монолітних фундаментів, колон, перекриттів; 3) автоматизація специфікацій.

До недоліків цієї програми відносять: 1) складний інтерфейс, хоч і легший за AutoCAD; 2) використовувати цей програмний продукт лише професіонал з інженерними та архітектурно-будівельними знаннями.

Саме ці програми професіонали використовують для проектування: готелів, ресторанів та готельно-ресторанних комплексів.

Варто відзначити, що за останні роки рівень програм кардинально покращується. Основні вимоги до програм не змінилися: простота побудови креслень, максимальна швидкість отримання готового результату.

Для того щоб визначити ефективність програмних продуктів: AutoCAD, ArchiCAD, Allplan – необхідно порівняти базові характеристики програм (табл.1) [2, 4].

Незважаючи на популярність ArchiCAD в останні 10 років, лідерство з точки професіоналів у галузі архітектурно-будівельного проектування віддано програмі Allplan.

Програма ArchiCAD, котру вважають лідером (зберігає лідерство за рахунок, недорогої вартості та використання програми новачками у сфері проектування), почала здавати позиції після версії 7.0.

Версія 8.0 змінилась на версію 8.1 одразу після випуску. Версія 9.0, в якій можна відмітити лише можливість створення відображень стала неповторною, і багато, хто придбав попередню версію програм, так і продовжували роботу з попередньою версією.

Явні покращення були в 10 версії. Були введені нові опції. Нові рішення, як з роботою моделі будівлі, так і в роботі з кресленнями. Зникла неповоротливість. Покращилась можливість вставки в проект сканованих зображень.

Табл.1

Порівняння програм AutoCAD, ArchiCAD, Allplan [4]

Найменування характеристики	Найменування програмних продуктів		
	AutoCAD	ArchiCAD	Allplan
1. Простота креслення і наявність достатньої кількості допоміжних елементів (характерні точки, направляючі і т.п.)	-1	-2	+1
2. Простота інтерфейсу	0	+1	-2
3. Простота тривимірного моделювання	-2	1	+2
4. Простота і якість з урахуванням Українських стандартів згенерованих специфікацій	-3	+2	+1
5. Швидкодія програми при кресленні	-1	+1	+2
6. Швидкодія програми при побудові тривимірного проекту	+1	+1	+3
7. Простота простановки і налаштування розмірів	-2	+1	+2
8. Простота побудови скатних елементів (покрівля і т.п.).	-	1	+2
9. Простота роботи зі сканованими матеріалів. Можливість вставки великих файлів.	-1	-2	+1

Побудова покрівель не отримало ніяких покращень, і за виключенням кулеподібних, явно відстає від можливостей Allplan, особливо у частині підвіски стін під дах [4].

Також варто відмітити, що починаючи з 8 версії, інтерфейс програми ArchiCAD все більш робився складнішим. Прийоми віртуальних прив'язок (паралельність, перпендикулярність і т.п.) хоч і покращились, але явно не дотягують до можливостей, що вже давно існують в AutoCAD. Специфікації хоч і стали більш адекватними, але все ще далекі від потреб робочого проектування і не відповідають нашим стандартам [1, 4].

Необхідно відмітити також достатню громіздкість бібліотеки ArchiCAD, що сповільнює запуск продукту, але при цьому полегшує роботу новачка.

Отже можна узагальнити вище перераховане, то програмний продукт Allplan в двовірному кресленні трохи краще AutoCAD, і у тривірному кресленні краще ArchiCAD. Також можна відзначити, що у побудові покрівель, дахів і їх взаємодія із стінами Allplan на сьогодні не має рівних.

Для комплексного проектування найбільш підходить програма Allplan. Так як ArchiCAD – система лише для архітекторів, жодних суміжних професій немає; AutoCAD випускає цілий ряд програмних продуктів: для машинобудування, конструювання, водозабезпечення і каналізації і т. п. Розробники програми Allplan пішов по іншому напрямку. Всі програми: архітектури, конструювання, опалення і вентиляція, водозабезпечення і водовідведення, а також ландшафтна архітектура і автодороги у вигляді модулів, розташовуються разом. На кожному робочому місці стоять необхідні модулі, що потрібні при роботі, але базові наявні завжди. Все виконано під загальні стандарти, що діють в Україні, специфікації також виконуються у відповідності із стандартами, при цьому мають змогу бути зміненими. При цьому параметри програми суміжних спеціальностей отримуються із даних, що закладені архітектором у проект.

Крім того при створенні тривірної будівлі, в AutoCAD і Allplan відбуваються практично миттєво, ArchiCAD по швидкодії суттєво відстає, це було помічено професіоналами під час проектуванні великих проектів, де великі об'єкти під час проектування ArchiCAD будував більше 10 хвилин і зависав.

Фотореалістичне зображення (рендеринг) ArchiCAD виконує, краще ніж AutoCAD і Allplan, але при цьому не дотягує до можливостей 3Dmax, і Cinema4D [4].

Отже у статті проаналізовано характеристики основних програмних продуктів, які використовуються у архітектурно-будівельному проектуванні, таким чином можна зробити висновки, що програмні продукти ArchiCAD та Allplan є найбільш ефективними при проектуванні готельно-ресторанних комплексів. Найбільшою популярністю у професіоналів набуває програма Allplan, так як вона має значні покращення в порівнянні з іншими програмними продуктами, але значним мінусом для програми є те що не спеціаліст в області архітектурно-будівельному проектуванні не зможе працювати в ній.

Основними критеріями при виборі програмних продуктів для проектування зазначають: дешевизна продукту; його розповсюдженість у використанні, легкість проектуванні як двовірному так і тривірному кресленні; максимальна швидкість обробки даних і створення готового проекту; простота виводу на друк. Згідно цих критеріїв для архітектурно-будівельного проектування готелів та ресторанів на сьогодні використовується програма ArchiCAD, так як програма не дорого вартісна (у порівнянні з іншими); має простий інтерфейс у користуванні для новачка у сфері проектування; можливість побачити готову модель будівлі. ArchiCAD поєднує простоту інтерфейсу та проектування будівлі, а також можливості професійно проектувати.

Підводячи підсумки, програма ArchiCAD найбільш повно задовольняє вимоги сучасного архітектора і ідеально підходить для архітектурного проектування, тривимірної візуалізації і створення документації.

Список використаних джерел:

1. Алматаєв К.О. САПР, як одна із частин сучасної архітектури/Алматаєв К.О. //збір. Наук. праць XVIII Міжнародної науково-практичної конференції « Наукове співтовариство студентів XXI століття. Технічні науки// – Новосибірськ. – 2014р. - №3 (18). – С. 23 – 27.
2. Бородавка Є.В. Аналіз та порівняння основних складових архітектурно-будівельних САПР/Бородавка Є.В. //Інформаційні технології проектування// збір.наук. прац. КНТЕУ. – 2014. - №7. – С. 71 – 74
3. Гоц Х.М. Використання сучасних технологій САПР для проектування енергоефективних будівель. /Гоц Х.М.// Інформаційні технології проектування// збір.наук. прац. КНТЕУ. – 2014. - №11. – С. 100-106.
4. Янтовський А. Порівняльний аналіз будівельних CAD програм [Електронний ресурс]/ 2015. – Режим доступу: http://www.allbau-software.de/download/Publikationen/Article_Yantovsky.pdf. – 07.03.2016.

ОСОБЛИВОСТІ ANGULARJS ПРИ РОЗРОБЦІ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ

Вродливець Дмитро Володимирович

Національний авіаційний університет

AngularJs - відносно новий фреймворк MVC на JavaScript, але вже знайшов практичне застосування. У ньому використовуються новітні підходи до обробки шаблонів і застосовується прийом двонаправленого зв'язування даних, що забезпечують найширші можливості і простоту використання фреймворка [3].

Вибір найкращого фреймворка в якості основи проекту досить складне завдання для будь-якого розробника. Деякі фреймворки можуть краще відповідати додаткам певного типу, практичного досвіду команди або особистих вподобань. На остаточний вибір може впливати безліч чинників.

Фреймворк AngularJs неминуче буде порівнюватися з іншими популярними MV* - фреймворками на JavaScript. Різні порівняння напевно приведуть до різних результатів, а різні точки зору будуть живити палкі дискусії. Замість того щоб запропонувати точні критерії порівняння, я хотів би розповісти про відмінності AngularJs від інших фреймворків.

Фреймворк AngularJs має безліч особливостей, які вирізняють їх із загального ряду. Чого лише коштує його підхід до обробки шаблонів призначених для користувача інтерфейсу, особливості якого перераховані нижче.

- Автоматичне оновлення та двонаправлене зв'язування даних звільняють розробників від стомлюючої роботи по організації явних викликів функцій перемальовування призначеного для користувача інтерфейсу.
- З розмітки HTML використовуваної як мову шаблонів, генерується «живе» дерево DOM. Але, що особливо важливо, фреймворк AngularJs дозволяє розширювати словник мови HTML (за рахунок

створення нових директив), а потім конструювати інтерфейси із застосуванням нової предметної мови (DSL), заснованої на HTML.

- Декларативний підхід до визначення призначених для користувача інтерфейсів дозволяє отримати досить короткий і виразний код.
- Чудовий механізм шаблонів не накладає ніяких обмежень на код JavaScript (наприклад, моделі і контролери можуть створюватися взагалі без використання AngularJS API) [1].

AngularJS закладає новий міцний фундамент, привносячи усталені прийоми тестування в світ JavaScript. Сам фреймворк ретельно протестований, але історія з тестуванням на цьому не закінчується, не тільки фреймворк, але і вся екосистема навколо нього була побудована так, що має на увазі обов'язкове тестування. Це виражається в наступному.

- Механізм впровадження залежностей підтримує тестування, дозволяючи складати програми з маленьких служб, які легко піддаються тестуванню.
- Більшість прикладів коду в документації до фреймворку AngularJS супроводжується тестами, які є найкращим доказом, що код, написаний для AngularJS дійсно легко піддається тестуванню!
- Колективом розробників AngularJS був створений на JavaScript чудовий інструмент запуску тестів, з назвою Testacular. Цей інструмент перетворює процес тестування в захоплюючий експеримент. Тестування іноді може виявитися складною процедурою, тому так важливо мати інструменти, які допомагають, а не варту у нас на шляху.

Найголовніше, AngularJS знову зробив розробку веб-додатків захоплюючим заняттям! Він бере на себе вирішення такої кількості рутинних завдань, що код програми виходить надзвичайно коротким. Часто можна почути, що перехід на AngularJS зменшує обсяг коду програми в п'ять разів, і навіть більше. Зрозуміло, все залежить від конкретного додатка і команди, і все таки AngularJS дозволяє рухатися до наміченої мети швидше і видавати результати в одну мить! [2].

Список використаних джерел:

1. Разработка веб-приложений с AngularJS [електронний ресурс] - <http://scanlibs.com/razrabotka-veb-prilozheniy-s-ispolzovaniem-angularjs/>
2. Разработка веб-приложений с AngularJS [електронний ресурс] – http://itebooks.ru/publ/web/mastering_web_application_with_angularjs/12-1-0-809
3. Вікіпедія. AngularJS[електронний ресурс]<https://ru.wikipedia.org/wiki/AngularJS>

РЕГУЛЮВАННЯ ПОШИРЕННЯ ШКІДЛИВОЇ ТА НЕЗАКОННОЇ ІНФОМАЦІЇ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ

Вдовіченко Ольга Сергіївна

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут»

За час свого існування мережа Інтернет отримала чималу кількість переваг, проте існують негативні аспекти, які потребують регулювання, оскільки вони можуть принести чималу шкоду. Оскільки мережу Інтернет можливо використовувати в злочинних цілях.

Правопорушення можуть бути досить різного характеру, проте можна виділити дві великих групи порушень. В першій групі злочини, вчинені за допомогою Інтернету використовують певні мережі та системи обробки інформації, за допомогою яких порушники незаконно отримують доступ до певних даних з метою їх зміни, знищення або незаконного використання. До іншої групи відносяться правопорушення, які використовують Інтернет як канал зв'язку. Тобто особи використовують мережу Інтернет задля поширення інформації, що містить показ порнографії, насильства, расової дискримінації [1].

Саме завдяки тому, що за допомогою мережі Інтернет особи можуть вільно розповсюджувати зображення, тексти та аудіофайли, вчинення даних злочинів постійно збільшується.

Інформація, яка поширюється за допомогою Інтернету в більшій частині можливо законно використовувати в ділових або розважальних цілях. Але, разом з тим, за допомогою мережі поширюється велика кількість забезпечення, що може бути використане для вчинення злочинної діяльності.

Різноманітність характеру цих злочинів пов'язує їх з різними галузями захисту. Наприклад, порушення щодо національної безпеки включають в себе захист від розповсюдження за допомогою Інтернету інформації про терористичну діяльність, або виробництво вибухових речовин. Важливим аспектом в регулюванні розповсюдження інформації за допомогою Інтернету є захист неповнолітніх, оскільки розповсюдження порнографії та насильства може нанести велику шкоду. Також за допомогою мережі Інтернет може порушуватися питання людської гідності через розповсюдження інформації, що несе расову дискримінацію.

Одним за най розповсюджених порушень в мережі Інтернет є порушення у сфері інтелектуальної власності. Авторське право порушується фактично кожен день, оскільки кожна особа, що має доступ до мережі може отримувати в своє користування зображення, аудіо- та відеофайли, що розміщені на відповідних сайтах [3].

Проте важливо зазначити про відмінність незаконної інформації та інформації, що містить шкідливий зміст. Оскільки шкідлива інформація здебільшого залежить від культурних традицій, а незаконна інформація залежить від ухвалених законів.

Важливим аспектом є те, що провайдери не несуть відповідальності за зміст інформації, яка є в вільному доступі в мережі Інтернет. Проте, в окремих випадках, вони все ж несуть відповідальність.

Проте в деяких країнах існують закони, що визначають відповідальність провайдерів за інформацію, що розповсюджується серед користувачів. У випадку якщо вони знали про шкідливість інформації та могли вжити заходів, проте не вчинили жодних дій.

Також деякі закони вимагають від провайдерів обмеження доступу до джерел, в яких міститься незаконна або шкідлива інформація. В деяких випадках до відповідальності долучаються саме провайдери, що надають користувачам доступ до такої інформації, а в інших випадках існує можливість притягнення до відповідальності окремих користувачів, які порушують законодавство та використовують мережу для поширення інформації з незаконним змістом. Проте регулювання цього питання окремими державами не сприяє покращенню ситуації з вирішенням цього питання. Задля подальшого більш безпечного використання мережі Інтернет, її регулювання має бути прийняте на міжнародному рівні. Проте при створенні такого міжнародного регулювання варто приділити увагу тому, що воно не повинно обмежувати свободу слова та право особи на вільний доступ до інформації. Баланс між правами людей та законним регулюванням їх діяльності у мережі повинен бути чітко прописаний на законодавчому рівні.

Також варте уваги те, що зараз існують можливості для батьків контролювати діяльність неповнолітніх в Інтернеті. Це є важливим кроком для покращення їхньої безпеки, оскільки таким чином держава надає можливість вирішувати питання безпеки в Інтернеті в кожному конкретному випадку [2].

Також на державному рівні в більшості країн обмежено розповсюдження порнографічних або непристойних образів за допомогою телебачення, задля того, щоб неповнолітні особи не мали доступу до них. Завдяки розвитку технологій певні телевізійні сигнали шифрують ся, що унеможливає сторонній доступ до них.

Проте, доки не буде єдиного міжнародного регулювання діяльності мережі Інтернет з чітко визначеною відповідальністю за порушення, неможливо повністю взяти під контроль розповсюдження шкідливої та незаконної інформації в Інтернеті.

Список використаних джерел:

1. Запровадження правового регулювання відносин у глобальній мережі Internet [Електронний ресурс] / Харчук Василь // Юридичний журнал - #3/2010 – Режим доступу до журналу <http://www.justinian.ua/article.php?id=3453>
2. Основи інформатизації управління регіональною безпекою / [М. М. Биченок] – К. : ПоліграфКонсалтинг, 2005. – 196 с.
3. Шахбазян К. С. Міжнародно-правові основи регулювання відносин в мережі Інтернет. : дис... канд. наук: 12.00.11/ Шахбазян Карина Суренівна - 2009.

СИСТЕМИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У СФЕРІ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Данилюк Людмила Петрівна, Іванюта Сусанна Сергіївна

Науковий керівник: к. т. н., доцент Кузьміна О. М.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Готельно-ресторанний бізнес – це сфера діяльності, яка не зупиняється на досягнутому, а орієнтується на максимальне задоволення потреб споживача через впровадження новітніх технологій.

Коли гість приходиться у заклад ресторанного господарства він хоче поглинути у сферу тепла, домашнього затишку, комфорту та спробувати щось нове. Високий рівень конкуренції стимулює власників закладів не лише розробляти чимало додаткових послуг і фірмових страв, але й зробити незвичайною конструкцію приміщення, або ж побудувати заклад у цікавому місці. У такому випадку варто багато зусиль приділити проектуванню підприємства. Наразі існує безліч систем автоматизованого проектування (САПР), які спрощують та покращують цей процес. Вміння користуватися такими програмами та знання про них необхідні кожному спеціалісту у сфері ресторанного бізнесу. Цим і пояснюється актуальність обраної теми.

Теоретичні та практичні основи САПР у сфері ресторанного бізнесу у своїх працях відображали чимало вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: Корячко В. П., Курейчик В. М., Норенков І.П., Сучков Д.И., Фрай Дж., Баталов Б.В., Русаков С.Г., Мозговий Г.П., Бергхаузер Т. та інші.

Метою роботи є проблеми доцільності використання систем автоматизованого проектування при проектуванні закладів сфери ресторанного бізнесу. Крім того, в статті визначено функціональні можливості та переваги певних категорій САПР.

Згідно з ДСТУ 2226-93 «Автоматизовані системи. Терміни і визначення», САПР – це автоматизована система, призначена для автоматизації технологічного процесу проектування виробу, кінцевим результатом якого є комплект проектно-конструкторської документації, достатньої для виготовлення та подальшої експлуатації об'єкта проектування [1]. Також систему автоматизованого проектування можна розглядати як організаційно-технічну систему, яка складається з комплексу засобів автоматизації проектування, що пов'язані з підрозділами проектної організації, і виконує автоматизоване проектування.

Метою використання САПР є:

- підвищення якості та техніко-економічного рівня продукції, що проектується та випускається;
- підвищення ефективності об'єктів проектування;
- зменшення витрат на їх створення та експлуатацію;
- скорочення термінів проектування;
- зменшення трудомісткості проектування;
- підвищення якості проектної документації.

Головною функцією САПР є автоматизоване проектування на всіх або окремих стадіях проектування, на основі використання математичних та інших моделей, автоматизованих проектних процедур та засобів обчислювальної техніки. Автоматизоване проектування має на меті перетворення описів об'єктів проектування та представлень описів на різних мовах здійснюється шляхом взаємодії людини та обчислювальних машин.

САПР класифікуються за рядом ознак. Розглянемо їх:

1. САПР за типом об'єкта проектування:
 - САПР виробів в машинобудуванні та приладобудуванні;
 - САПР технологічних процесів в машинобудуванні та приладобудуванні;
 - САПР об'єктів будівництва;
 - САПР організаційних систем; інші зарезервовані.
2. САПР за складністю об'єкта проектування:
 - САПР простих об'єктів;
 - САПР об'єктів середньої складності;

- САПР складних об'єктів;
 - САПР дуже складних об'єктів;
 - САПР об'єктів дуже великої складності.
3. САПР за рівнем автоматизації проектування:
- система низько-автоматизованого проектування;
 - система середньо-автоматизованого проектування;
 - система високоавтоматизованого проектування.
4. САПР за комплексністю автоматизації проектування:
- одностайна САПР;
 - багатостайна САПР;
 - комплексна САПР (виконує всі етапи проектування об'єкта).
5. САПР за характером випускних проектних документів:
- САПР пакетних документів (на паперових носіях інформації);
 - САПР текстових та графічних документів (на паперових носіях інформації);
 - САПР документів на магнітних носіях (магнітні диски, стрічки);
 - на фотоносіях (фотошаблони, мікрофільми та інше);
 - на двох будь-яких типах носіїв даних;
 - на всіх типах носіїв даних та інше.
6. Класифікація САПР за кількістю випускних проектних документів:
- САПР малої продуктивності;
 - САПР середньої продуктивності;
 - САПР високої продуктивності.
7. Класифікація САПР за кількістю рівнів в структурі технічного забезпечення:
- однорівнева САПР;
 - дворівнева САПР (ЕОМ та декілька АРМ) [2. с. 30].

При проектуванні закладів ресторанного господарства найчастіше використовують систему автоматизованого проектування ArchiCAD.

Це графічний програмний пакет САПР для архітекторів, створений угорською компанією Graphisoft. Призначений для проектування архітектурно-будівельних конструкцій і рішень, а також елементів ландшафту, меблів та ін. При роботі в пакеті використовується концепція віртуального будинку. Суть її полягає в тому, що проект ArchiCAD являє собою виконану у натуральну величину об'ємну модель реальної будівлі, що існує в пам'яті комп'ютера. Для її виконання проектувальник на початкових етапах роботи з проектом фактично «будує» будинок, використовуючи при цьому інструменти, що мають свої повні аналоги в реальності: стіни, перекриття, вікна, сходи, рівноманітні об'єкти і т. д. Після завершення робіт над «віртуальною будівлею», проектувальник одержує можливість отримувати рівноманітну інформацію по спроектованому об'єкті: поверхові плани, фасади, розрізи, експлікації, специфікації, презентаційні матеріали та ін. Підтримує взаємодію з різними інженерними програмами через формат IFC.

Розробка ArchiCAD почалась у 1982 році для оригінального комп'ютерів Apple. ArchiCAD визнається в якості першого продукту CAD для персональних комп'ютерів. Перша версія програми ArchiCAD була створена в 1984 році під назвою Radar CH. Вона працювала на комп'ютерах Apple Lisa і була програмою для проектування водопроводів.

Основною перевагою програми є природний взаємозв'язок між всіма частинами проекту. Технологія «віртуального будинку» дозволяє працювати не з окремими, фізично ніяк не пов'язаними між собою кресленнями, а з усім проектом в цілому. Будь-які зміни зроблені, наприклад, на плані будівлі, автоматично відобразяться (перевбудуються, перерахуються) на розрізах, видах, у специфікаціях, експлікації та ін. Такий підхід забезпечує значне скорочення часу проектування. Крім того, при правильній роботі з віртуальною будівлею, гарантовано виявлення та усунення більшості проблем, які обов'язково з'явилися б на пізніших етапах проектування або, що ще гірше, вже на будівельному майданчику. Завдяки великій кількості налаштувань стандартних інструментів, об'єкти настроюються відповідно до побажань користувача.

Ще однією перевагою є те, що ArchiCAD дозволяє працювати над одним проектом групі архітекторів. Розвинена система групової роботи (teamwork) також скорочує час проектування і сприяє недопущенню невідповідностей у частинах проекту, що розробляються різними архітекторами. У 13-й версії програми була представлена революційна технологія Teamwork 2.0, що забезпечує неперевершену гнучкість і цілісність командної роботи.

Починаючи з 12-ої версії ArchiCAD розробник випускає додаткові додатки, покликані розширити функціональність базового продукту. Серед цих програм:

- MEP Modeler, призначений для створення, редагування та імпорту 3D-моделей інженерних комунікацій у середовищі ArchiCAD;
- EcoDesigner, що дозволяє проводити енергетичні розрахунки будівлі силами архітекторів;
- Virtual Building Explorer, призначений для створення інтерактивної презентації створеного в ArchiCAD проекту.

Недоліком програми можна вважати обмежені можливості зі створення об'єктів зі складною, нестандартною геометрією (наприклад, поверхні NURBS, скульптурне моделювання), що найчастіше не дозволяє проектувальникові стандартними засобами реалізувати всі свої ідеї повною мірою. Для вирішення такої проблеми можна скористатися імпортом з сторонніх програм на кшталт Cinema 4D, 3ds Max. Також, ArchiCAD не передбачає багатоваріантності проектування (це рішення не виділено в окремий інструмент — клас) — у будь-який момент часу в рамках одного файлу бажано мати один повноцінний варіант прийнятих архітектурно-будівельних рішень (проте цей недолік певною мірою можна вирішити відображенням комбінацій шарів).

Деяким недоліком можна вважати досить високу вартість ліцензійної версії ArchiCAD. Однак, починаючи з 2006 року компанія «Graphisoft» пропонує початківцям трохи обмежену версію програми ArchiCAD StarT Edition.

ArchiCAD може імпортувати і експортувати DWG, DXF і IFC файлів та інші. Graphisoft є активним членом Міжнародного альянсу з сумісності (IA), промисловості організацію, яка видає стандарти для файлу і сумісності даних для архітектурних САПР [3].

Для проектування закладів ресторанного бізнесу можна також використовувати програмне забезпечення AutoCAD. AutoCAD - це дво- і тривимірна система автоматизованого проектування і креслення розроблена компанією Autodesk. Перша версія була випущена в 1982 році. AutoCAD і спеціалізовані додатки на його основі знайшли широке застосування в машинобудуванні, будівництві, архітектурі та інших галузях промисловості. Вперше випущений в грудні 1982 року AutoCAD був однією з

перших програм САПР для роботи на персональних комп'ютерах, зокрема, IBM PC. У той час, більшість інших CAD-програм працювали на великих ЕОМ.

AutoCAD і AutoCAD LT підтримують англійську, німецьку, французьку, італійську, іспанську, японську, корейську, китайську спрощену, китайський традиційну, російську, чеську, польську, угорську, бразильську португальську, датську, голландську, шведську, фінську, норвезьку і в'єтнамську мови. Рівень локалізації варіюється від повної адаптації, до перекладу тільки довідкової документації.

Навідмінно від ArchiCAD AutoCAD має менші функціональні можливості. Поточна версія програми (AutoCAD 2012) включає в себе повний набір інструментів для комплексного тривимірного моделювання. AutoCAD дозволяє отримати високоякісну візуалізацію моделей з допомогою рендеринга mental ray. Також в програмі реалізовано управління тривимірним друком (результат моделювання можна відправити на 3D-принтер) і підтримка хмар точок (дозволяє працювати з результатами 3D-сканування). Тим не менш, слід зазначити, що відсутність тривимірної параметризації не дозволяє AutoCAD безпосередньо конкурувати з машинобудівними САПР середнього класу, такими як Inventor, SolidWorks та іншими. До складу AutoCAD 2012 включена програма Inventor Fusion, яка реалізує технологію прямого моделювання [4].

Отже, найбільш поширеними програмами, що використовуються при проектуванні закладів ресторанного господарства є ArchiCAD та AutoCAD. Кожна з них має свої недоліки та переваги, проте вони ідеально підходять для побудови закладу, мають багато функцій, що полегшують весь процес проектування та розробки проектувальної документації.

Список використаних джерел:

1. ДСТУ 2226-93 Автоматизовані системи. Терміни і визначення.
2. Системи автоматизованого проектування: Навч. посібник для ВУЗів: в 9 кн/ Під ред. И.П. Норенкова. - М.: Вища. шк., 2009. - 159 с.
3. <https://ru.wikipedia.org/wiki/ArchiCAD>
4. <https://uk.wikipedia.org/wiki/AutoCAD>

ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ВЕБ-ДИЗАЙНУ

Леоріт Олександр Миколайович

Національний авіаційний університет

Поняття веб-дизайну ближче мистецтву, ніж науці. Тому не можна придумати формулу ідеального дизайну сайту, який приверне нових відвідувачів і подарує їм справжнє задоволення присутності і використання ресурсу. Однак, існують популярні методи проектування, моделі, які стають все більш впізнавані. Їх прийнято називати тенденціями веб-дизайну.

Сайт, створений навіть професіоналами вищого рівня 5-7 років тому не зрівняється з сучасними: змінився підхід до проектування, з'явилися нові веб-технології, стали популярні певні моделі дизайну і т.д .. Для підтримки інтересу до свого веб-ресурсу і для залучення нових клієнтів - важливо своєчасно

проводити редизайн сайту, тобто переробляти повністю або частково зовнішній вигляд сторінок. Тому обрана тема дуже актуальна - тенденції веб-дизайну 2016 р підкажуть потрібний напрямок веб-розробникам, дизайнерам, арт-менеджерам для створення сучасного сайту.

Тенденції виникають виходячи з потреб суспільства. У сучасному світі величезну популярність мають мобільні пристрої. З кожним роком користувачів «розумних» гаджетів стає все більше, а розробники сайтів все частіше намагаються врахувати їхні потреби. Адаптивність дизайну тепер не «розкіш», а необхідність і обов'язкова умова якісного веб-ресурсу. Адже це і неповне відображення контенту (часто урізане або «з'їхав»), і відсутність деяких важливих елементів (наприклад, кнопок), і занадто дрібні і близько розташованих посилання, при натисканні на одну з яких, обов'язково відкривається зовсім інша. Маса незручностей неадаптивного дизайну зумовила не просто головну тенденцію 2015-2016 роки, а й створила новий постулат веб-розробки. Відтепер кожен поважаючий себе веб-дизайнер зобов'язаний створювати зручні, адаптивні сайти.

Продовжуючи тему про зручність користування сайтом на мобільних пристроях, не можна не відзначити саму помітну тенденцію 2015 року - одна довга сторінка замість посилань на кілька сторінок. Це обумовлено інтуїтивно зрозумілим рухом пальця людини по сенсорному екрану замість натискання на численні посилання. Тому так звані "landing-page", тобто довгі сторінки будуть актуальні і в 2016 році.

Так виглядає стандартна схема довгих сторінок. Вона не містить зайвих посилань, неважливої інформації і тому приваблива для користувачів.

Малюнок 1. Структура landing-page.

Якщо трендом веб-дизайну 2014 року було мінімалізм, то зараз, в середині 2015 року, до нього додався яскравий акцент. Акцентом в даному випадку є картинка або відео в хорошому дозволі. Найголовніше правило - не перевантажувати дизайном сайт. Один акцент, який привертає увагу і передає головну ідею сайту, і мінімальний набір тексту і кнопок, які повинні відмінно поєднуватися з акцентом, що не переводячи зайвої уваги на себе. На малюнку 3 показаний приклад веб-сторінки в стилі мінімалізм з яскравим акцентом.

Все більше дизайнерів звертають увагу не тільки на колірну гаму, компоновку елементів і зображення на сайті, але і на шрифт. Текст - перше і іноді головне, що шукає користувач на веб-сторінці. Тому

правильне, лаконічне і безумовно красиве оформлення тексту за допомогою вибору оптимального шрифту стало важливим завданням розробників. Стає популярним використовувати шрифти від компанії Google. І навіть сама вищезгадана компанія змінила шрифт свого логотипу на більш сучасний - тепер він не має зарубок [3].

Таким чином, можна з упевненістю сказати, що веб-дизайн дуже затребуваний в наш час. У 2016 році ми побачимо сайти з лаконічним дизайном, що задовольняють більшості аспектів з перерахованих вище пунктів. Головною особливістю сучасних тенденцій можна вважати спрямованість на адаптацію веб-ресурсу до можливості перегляду на різних пристроях. Плоский дизайн або "мінімалізм" буде конкурувати з матеріальним дизайном - і справа не тільки в естетичній привабливості. Одним з найважливіших вимог сучасного сайту стала швидка і проста робота, що забезпечує хорошу продуктивність і економію часу користувача. Хороший дизайнер в наш час повинен бути в курсі останніх тенденцій і популярних практик проектування веб-ресурсів. Застосувавши тенденції, описані в даній роботі, можна створити не тільки красивий і зручний сайт, але і конкурентоспроможний сайт, який відповідає всім сучасним вимогам.

Список використаних джерел:

1. Тенденції веб-дизайну 2015 р. [Електронний ресурс] URL: <http://webdesignledger.com/web-design-trends>
2. Матеріальний дизайн. Введення [Електронний ресурс] URL: <http://www.google.com/design/spec/material-design/introduction.html#>
3. Google змінила логотип [Електронний ресурс] URL: <http://tech.onliner.by/2015/09/01/google-logo>

СЕКЦІЯ 3.

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТИМЧАСОВИХ СЛІДЧИХ КОМІСІЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Бережна Дарія Сергіївна

Науковий керівник: д.ю.н., доцент Божко В.М.

НІОУ імені Ярослава Мудрого Полтавський юридичний інститут

Після прийняття 21 лютого 2014 року Верховною Радою України закону про повернення до Конституції 2004 року, яким відновлено парламентсько-президентську форму правління, зростає актуальність інституту парламентського розслідування як інструменту контрольної діяльності Верховної Ради України. Така форма парламентського контролю реалізується через тимчасові слідчі комісії, створення яких обумовлене прагненням наділити вітчизняний парламент не лише представницькими, а й контрольними повноваженнями.

Ефективність роботи тимчасових слідчих комісій залежить від засад їхнього формування та якості правового регулювання контрольної діяльності.

На сьогоднішній день відсутній спеціальний нормативно-правовий акт, який би визначав правовий статус тимчасових слідчих комісій парламенту.

Порядок їх створення визначено статтею 89 Конституції України та статтею 85 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України». Рішення про утворення тимчасової слідчої комісії приймає парламент, якщо за це проголосувала не менше як одна третина від його конституційного складу. Тимчасова слідча комісія утворюється з числа народних депутатів, які дали на це згоду, при цьому кількісний склад комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп). Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової слідчої комісії подаються у письмовій формі депутатськими фракціями у п'ятиденний строк з дня направлення до них письмового звернення ініціатора утворення слідчої комісії. У її складі може бути представлено не менш як по одному народному депутату від кожної депутатської фракції. Якщо депутатська фракція не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій спеціальній комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції [3].

Формування комісії за принципом пропорційності представництва фракцій в їх складі створює умови для домінування у складі комісії представників парламентської більшості, що може негативно вплинути на ступінь їх неупередженості. На нашу думку склад комісії повинен формуватися порівну із представників парламентської коаліції та тих фракцій, що не входять до складу коаліції.

Статус тимчасових слідчих комісій в Україні визначається Конституцією України, згідно з якою Верховна Рада України може створювати тимчасові слідчі комісії для розслідування питань, що становлять суспільний інтерес. Тобто законодавець детально не визначив компетенцію комісії, що дає реальну можливість вільно тлумачити причини утворення таких органів і як наслідок – перевантажити парламент довільним їх створенням. Так, за період роботи Верховної Ради VII скликання було ініційовано утворення 79-х тимчасових слідчих комісій і лише 11 з них легітимізовані парламентом [1].

Ще однією проблемою реалізації статусу тимчасових слідчих комісій є невизначеність порядку провадження у справах, що розглядаються ними. У чинному Законі України «Про Регламент Верховної Ради України» встановлюється термін діяльності комісії і умови несумісності її членів, однак в межах розслідування вони вільні в своїх діях, і в той же час, позбавленні будь-яких гарантій. Для того, щоб забезпечити належні умови діяльності тимчасових слідчих комісій необхідно визначити учасників провадження, їх права та обов'язки, основні стадії розслідування, відповідальність за ненадання інформації, необхідної для виконання роботи комісії, механізмів оскарження рішень і дій комісії [2].

Отже, підсумовуючи вищесказане можна зробити висновок, що діяльність тимчасових слідчих комісій у Верховній Раді України потребує реформування та чіткого нормативного врегулювання шляхом прийняття Закону України «Про тимчасові слідчі комісії», який передбачав би повноваження тимчасової слідчої комісії, строки, етапи й механізми проведення ними розслідування, процесуальні права учасників останньої, у тому числі й порядок здійснення нею слідчих дій.

Список використаних джерел:

1. Из звіту громадянської мережі Опора, складеному за результатами догострокового моніторингу роботи парламенту (з 2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://news.liga.net/ua/news/politics/893524-timchasov_s1_dch_kom_s_radi_zapratsyuvait_lki_3_z_34.htm. (2)
2. Парламентський контроль: проблеми та шляхи підвищення ефективності [Електронний ресурс] / Підготовлено експертами Лабораторії законодавчих ініціатив в рамках проекту “Підвищення ефективності українського парламентаризму” (“Developing Recommendations for the Improvement of Ukrainian Parliamentarism”). – Режим доступу : <http://parlament.org.ua/upload/docs/Parliamentaryoversightfunctions.pdf>
3. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2010. – № 14/№ 14-15, № 16-17. – Ст. 133.

ПРАВОВА ПРИРОДА ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ

Конова Альона Олександрівна

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Свистун Л.Я.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

На сьогоднішній день договір довічного утримання відіграє важливу роль в нашому суспільстві. Здійснення цього правочину дозволяє, з одного боку – матеріально забезпечити існування відчужувача, а з іншого – надає кращу можливість набувачу отримати у власність нерухоме чи цінне рухоме майно.

Проблематиці договору довічного утримання присвячено наукові праці О.С. Йоффе, Р.А. Майданника, І.В. Несторової, О.М. Великороди та інших вчених-цивілістів

Відповідно до ст. 744 ЦК України за договором довічного утримання (догляду) одна сторона (відчужувач) передає другій стороні (набувачеві) у власність житловий будинок, квартиру або їх частину, інше нерухоме майно або рухоме майно, яке має значну цінність, взамін чого набувач зобов'язується забезпечувати відчужувача утриманням та (або) доглядом довічно [1].

Правова природа будь-якого договору визначається його основною метою. В договорі довічного утримання основним є довічне одержання відчужувачем певного утримання від набувача, а передача майна у власність є необхідним, але супроводжувальним елементом цього договору.

Метою даного договору є встановлення утримання (догляду) відчужувачу взаєм переданого ним у власність набувачеві майна. Перехід права власності від відчужувача до набувача слугує основній цілі договору довічного утримання і не повинен бути вирішальним при визначенні його місця у системі договорів [2, с. 199].

Питання про реальну чи консенсуальну природу договору довічного утримання в науковій літературі залишається спірним, але більшість науковців наполягають на реальній природі, оскільки момент укладення договору довічного утримання пов'язаний з передачею майна. А відчужувач обов'язково повинен бути власником майна, що є об'єктом договору [3].

Договір довічного утримання є оплатним, оскільки набувач отримує у власність за ним певне майно, а відчужувач – необхідне утримання та догляд у вигляді грошових сум, надання приміщення та інших матеріальних благ і послуг [4, с.176].

Договір довічного утримання є односторонньо зобов'язуючим, оскільки набувач за цим договором наділений лише обов'язками з утримання відчужувача, а відчужувач має право вимагати надання такого утримання і не несе жодних обов'язків за договором.

Даний договір є тривалим, оскільки зберігає силу до моменту смерті відчужувача і вимагає систематичного виконання набувачем своїх обов'язків (надання матеріального забезпечення в натурі у вигляді житла, харчування, необхідної допомоги тощо). Велике значення мають також і моральні взаємовідносини, адже поняття «утримання», очевидно, охоплює не тільки натуральний його вираз. Тому законодавець повинен надати право відчужувачу розірвати договір у разі недотримання моральних норм набувачем [3].

Договір довічного утримання (догляду), за винятком випадків, коли набувачем є юридична особа, має характер особисто-довірного (фідуціарного), оскільки відчужувач одержує від набувача житло, догляд, харчування та ін., тобто стосунки між ними повинні ґрунтуватися на особистій пошані, довірі [2, с. 200].

Але на практиці доволі часто трапляються випадки, коли саме відчужувач зловживає своїми правами. Враховуючи це, на думку Великої О. М., при вирішенні спорів про розірвання договору довічного утримання (догляду) суди повинні детально досліджувати, яка зі сторін договору винна у порушенні зобов'язання.

Договір довічного утримання (догляду) має складний предмет: по-перше, ним виступає майно, яке відчужувач передає набувачеві взамін утримання та (або) догляду; по-друге, предметом є матеріальне забезпечення та (або) догляд, якими набувач повинен забезпечити відчужувача [4, с.178].

Сторонами у договорі довічного утримання (догляду) є відчужувач та набувач. Такий договір може бути укладений відчужувачем і на користь третьої особи.

Відчужувач – це особа, яка передає набувачеві у власність майно за забезпечення довічним утриманням та (або) доглядом себе чи третьої особи.

Відповідно до ст. 746 ЦК України відчужувачем у договорі довічного утримання може бути фізична особа незалежно від її віку та стану здоров'я. Вона обов'язково повинна бути власником майна, яке передається за договором.

Набувач – особа, яка взамін переданого їй майна у власність майна зобов'язується забезпечити відчужувача чи третю особу утриманням та (або) доглядом довічно.

Набувач укладає даний договір з метою отримання у свою власність певного майна, відчужувач же має на меті забезпечити себе чи третю особу належним довічним утриманням та (або) доглядом.

Набувачем може бути повнолітня дієздатна фізична особа або юридична особа. З цього випливає, що навіть у тому випадку, якщо фізична особа здобуває повну цивільну дієздатність до досягнення повноліття, вона не має права стати набувачем за договором довічного утримання (догляду), що обумовлене вимогою про наявність у набувача достатнього життєвого досвіду.

Обмежень для участі юридичних осіб в договорі довічного утримання (догляду) на стороні набувача ЦК України не передбачено.

Як відчужувачів, так і набувачів за договором довічного утримання може бути кілька. Крім того, цей договір може бути укладений відчужувачем на користь третьої особи [2, с. 201].

Отже, можна зробити висновок, що договір довічного утримання (догляду) є реальним, односторонньо зобов'язуючим, відплатним, алеаторним, триваючим, з особливо довірчим характером. Цей договір спрямований на передання майна у власність і поєднує в собі інші інтереси сторін, пов'язані з доглядом. Даний вид договору має важливе значення як для суспільства, так і для системи цивільно-правових договорів.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV: [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Колісниченко А. Правова природа договору довічного утримання / А. Колісниченко // Матеріали IV Міжнародної наукової студентської конференції «Від громадянського суспільства – до правової держави», – Х.: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2009. – С. 198 – 203
3. Яворська О.С. Договір довічного утримання: проблеми теорії та практики застосування / О.С. Яворська // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 3. – С. 124-136.
4. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / Борисова В. І., Баранова Л. М., Жилінкова І. В., За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасиво-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. -К.: Юрінком Інтер, 2004. - Т. 2. С - 552

PRESIDENTIAL POWER: EXECUTION OF OATH AND POSITION REQUIREMENT OF GUARANTOR CONSTITUTION

Lachinov Y. N.

Candidate of Science, Professor of Economic
*Academia Regional of Management
Kazakhstan (Moscow)*

Questions of the practical law often advance theoretical scientific development in the legal sphere. In the conditions of limitation of use of mathematical apparatus (except for legal statistics) the law naturally relies on logic, categories of justice and responsibility. This circumstance is capable to show how true is the democratic nature of society in the countries with the declared democratic organization.

All states with the constitutional device have one general important quality: in case of all difference in party line items who wouldn't come to a position of the First person – shall submit to regulations of the Constitution, and also keep those oath promises which he sounded before the people in case of assumption of office. However, a problem of the "mechanism" of execution of job responsibilities and details of the organization of the imperious device of the First person still exist.

General problem and the complexity for all states with the constitutional device is that there is no special job description for the First person – as it is necessary in all everyday occurrences of assumption of office – with acquaintance under a list ... - on which it would be possible to be verified concerning his real actions.

On assuming office, the First person says publicly before the whole world and as frequent it is the person the believer – and before God - words of the oath ... in the Russian option the text: "I swear ... - to respect and protect the rights and freedoms of the person and the citizen; - to observe and protect the Constitution of the Russian Federation; - truly to serve the people". The decent, God-fearing person and the responsible leader of the nation – in connection with the sounded oath, he is obliged to treat sacredly its execution, namely: 1) to provide tracking of all the actions - on their compliance to an oath; 2) to provide access to citizens to its informing on violations of the Constitution by persons to the authorities; 3) to provide within execution of the position and contents of the oath the constitutional supervision over all branches and authorities (because in power structures first of all the Constitution is violated); 4) to provide complete and specific use of measures - in the Constitution of the Russian Federation - Art. 85.2, 90 - on recovery of a constitutional order in the country on the facts of violation of the Constitution; 5) to provide the annual report before the people on execution of job responsibilities and provisions of an oath, including subparagraph 2 provisions), 3), 4).

The Guarantor - on appendix of general sense of the term to the president's situation - shall watch that in all state bodies in all processes all parties observed all provisions of the Constitution, and in case of a deviation from its regulations - articles to force the parties to proper execution of the Constitution – thereby to guarantee its action – under the Constitution of the Russian Federation to Art. 15.1.2. "Public authorities ... are obliged to observe the Constitution of the Russian Federation and laws".

However, cases when being in a position of the president, the chancellor ... the leader of the country brought up questions of execution of the obligations and functions, named in the Constitution and sounded in case of assumption of office aren't known in the history, that considered personally cases, situations of violation of provisions of the Constitution by persons in power - in the Russian system, proceeding from Article 15.2. - (see above) that informed on it voters and would take the corresponding actions for recovery of a constitutional order that reported in it to the people to which undertook to serve truly.

The citizen, the voter, when having faced obvious violations of Constitution by courts or other state bodies, shall have opportunity to report about it directly to the Guarantor - referring to his oath liabilities, and with confidence that his statement will be brought to the First person - the Guarantor of the Constitution as no bodies for human rights protection can guarantee Constitution's execution – function of the Guarantor is assigned only to one - the First person. Non-execution by the leader of his official obligation - function of the guarantor, Constitution allows state bodies, to courts to break any constitutional regulations, including regulations of conducting processes and observance of the rights of the citizen, individual and legal entity to pass unconstitutional decisions, using thus a formula "name" of the state (the republic, federation) - that is bypassing Constitution that also contradicts spirit and sense of the constitutional structure of the state: from his name can work and broadcast only the First person and the Constitutional Court of the state.

If the text of article with the most critical consideration would be taken as a basis of transformations in real practice of actions of the First person of the state, such new situation would become intermediate in historical movement of all world democratic law and order.

The right of citizens shan't be limited to the imperious right of the first person – regarding civil claims; opportunity to turn on it the civil action, on the one hand, is implementation of a guarantee of the rights and freedoms for any citizen, and on the other hand, is restriction of imperious arbitrary behavior of the first person under "roof" of his imperious provision. So, in the conditions of the Russian Federation immunity of the Russian President - is the immunity of the head of state from jurisdiction meaning impossibility by the existing Russian

legislation to bring the President to trial. As the head of state the Russian President possesses immunity. It means that before dismissal of the President from a position against it is impossible to bring criminal case, to deliver forced it in court as the witness, to subject to other measures of forced impact. Any restriction of its freedom and actions before dismissal from a position in accordance with the established procedure is unconstitutional.

In the scientific, theoretical plan, solving the problem of the presidential power could begin with establishment of the list of job responsibilities (job description) for the First person and with monitoring, for example Public chamber, its actions – according to provisions of this document, as well as with the sounded oral liabilities to the people. Immunity of the Russian President by the current legislation doesn't exclude possibility of presentation to it the civil claim. For example, the author of article took a legal action with the claim to the Russian President for compensation of the moral harm done by non-execution of a job responsibility of the guarantor Constitution of the Russian Federation; similar claims can follow not only in Russia, but also in other constitutional powers. Thus, in the conditions of an inaccessibility of the individual civil legal claim to the sovereign power the unique possibility of real impact of citizens on the leader of the nation as the first person there is an appeal to the court on the civil basis. However, it is also confirmation of the true democratic organization and a democratic way of development of society.

List of references:

1. Конституция Российской Федерации [Электронный ресурс] – Режим доступа к ресурсу: <http://www.constitution.ru/>.
2. Должностная инструкция президента. // Вопросы гуманитарных наук. – 2002. – №3 (3).
3. Правовые абсолюты в правосудии. // Юридические науки. – 2004. – №2.
4. Действенность Конституции: определенность положений, ответственность, экономическая поддержка. // Вопросы гуманитарных наук. – 2007. – №1.
5. Монологи с Веллером и Кирсановым о Единой Теории Всего – Москва: Ленанд, 2013.

СЕКЦІЯ 4.

ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ

ДОСЛІДЖЕННЯ В ЕКСПЕРИМЕНТІ АНТИЕКСУДАТИВНОЇ ТА АНАЛЬГЕТИЧНОЇ ДІЇ ЕКСТАКТУ З ШИШОК ХМЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО

К.ф.н. Уланова Віра Анатоліївна

Національний фармацевтичний університет України

Запалення – типовий патологічний процес, котрий розвивається при пошкодженні тканин та проявляється комплексом структурних, функціональних, метаболічних порушень, а також порушенням кровообігу [8, 10]. Загальні ознаки розвитку запалення проявляються завжди, незалежно від його причини, локалізації, різновиду організму та його особливостей. Запалення може виникати в різних органах та тканинах (ангіна, пневмонія, цистит), його причиною може бути механічна травма, вплив

температури, вірусів, бактерій та ін. В кожному конкретному випадку запалення має свої особливості. Однак типовими ознаками запалення є такі як: припухлість (tumor), почервоніння (rubor), жар (color), біль (dolor), порушення функцій запаленого органа (function laesta) [8, 12, 14]. Слід зазначити, що запалення в організмі людини – це з одного боку пошкодження, яке є погрозою для органа або, навіть всього організму в цілому, а з іншого – це адаптивний процес, котрий дозволяє організму пристосуватись у боротьбі за виживання. Запалення є важливим питанням та предметом дослідження всіх галузей медичної практики через значну розповсюдженість цього процесу, прояви якого можна зустріти майже в усіх сферах медичної практики [13, 14]. Патогенез запалення включає в себе альтерацію, ексудацію та проліферацію, ці компоненти іноді називають стадіями запалення, однак ці процеси не завжди є строго послідовними, оскільки вони перекриваються за часом [8]. Враховуючи вищеведену інформацію, стає зрозумілим, що біль – є невідомою ознакою запалення, а також складною захисною реакцією організму.

Для фармакологічної корекції запалення та полегшення больового синдрому традиційно застосовуються нестероїдні протизапальні засоби (НПЗЗ). Більшості препаратів з групи НПЗЗ притаманні такі побічні ефекти, як ульцерогенна дія, гепато-, нефро-, кардіотоксична дія та алергічні реакції [7, 13, 14]. Саме через значну кількість побічних, небажаних ефектів традиційних засобів з протизапальними властивостями, актуальним є пошук альтернативних засобів з аналогічно дією, але рослинного походження, через їх більш м'яку дію, безпечність та відсутність великої кількості побічних ефектів, можливість довготривалого використання.

Об'єстом нашого дослідження став екстракт з шишок хмелю звичайного. Хмель звичайний (*Humulus lupulus*, родина Cannabaceae) – дуже поширена дикоросла рослина, розповсюджена на всій території Європи, на Кавказі, по всій лісовій та лісостеповій зонах України [1, 3, 4]. Для медичних потреб найчастіше використовують суцвіття – «шишки» хмелю, до складу яких входять такі біологічно активні речовини, як: поліфенольні сполуки (рідноманітні флаваноїди, головними з яких є кемпферол, рутин, кверцетин, астрагалін, лейкоантраціанідини, ксантогумол), гіркоти, ефірна олія [5, 6, 9]. Проаналізувавши хімічний склад екстракту з шишок хмелю звичайного, та врахувавши досвід народної медицини, нами було зроблене припущення о наявності у досліджуваного екстракту протизапальних та знеболювальних властивостей [10].

Першим етапом нашого дослідження стало вивчення протизапальної активності досліджуваного екстракту. Антиексудативна дія є одним з головних критеріїв при вивченні протизапальних властивостей. Засоби, які мають протизапальні властивості відрізняються за механізмом дії та впливають на окремі патофізіологічні та біохімічні ланки запалення або на декілька одночасно [11]. Запалення, яке було викликане різними альтеративними чинниками, відрізняється не лише особливостями свого розвитку та його факторами, які беруть участь в його генезі. Саме тому, відповідно до Методичних рекомендацій з доклінічного вивчення протизапальних засобів [2] в якості модельної патології нами була обрана модель асептичного формалінового запалення, де в якості флогогену був використаний 2% розчин формаліну, здатність якого викликати деструкцію мембранних білків багаторазово доведена [2]. Запалення, викликане формаліном призводить як до місцевих, так і до системних змін, в результаті чого виділяються медіатори запалення, зокрема простагландини (ПГ). Пік запальної реакції відбувається на третю годину після введення флогогену [2]. Саме тому, відсоток пригнічення набряку досліджуваних об'єктів спостерігали у момент максимального розвитку запальної реакції.

Флогоген вводили субплантарно під апоневроз задньої лапи миші по 0,05 мл. Виразність запального процесу в експерименті оцінювали за збільшенням об'єму ураженої стопи за допомогою механічного онкометру. В якості препаратів порівняння при вивченні протизапальної дії екстракту з шишок хмелю звичайного були обрані: вольтарен («Novartis», Швейцарія) – класичний інгібітор циклооксигенази (ЦОГ), який є визнаним «золотим стандартом» за ефективністю та нешкідливістю серед сучасних НПЗЗ, котрий вводили в ЕД₅₀ 3,8 мг/кг (для мишей), та протизапальний препарат рослинного походження – альтан (НВЦ «Борщівський ХФЗ», м. Київ) – лікарський засіб поліфенольного складу, отриманий з суплідд вільхи клейкої та сірої в умовнотерапевтичній дозі 1 мг/кг [7, 12].

Протизапальну активність оцінювали за ступенем пригнічення набряку стопи у дослідних тварин порівняно з контрольними та виражали у відсотках [2]. Розрахунки здійснювали за формулою:

$$A = 100\% - \frac{(X_{\text{исл}} - X_{\text{зд}}) \times 100}{X_{\text{иск}} - X_{\text{ж}}}, \text{ де:}$$

A – антиексудативна активність, %;

X_{исл} – маса (об'єм) набряклої стопи в досліді;

X_{зд} – маса (об'єм) здорової стопи в досліді;

X_{иск} – маса (об'єм) набряклої стопи в контролі;

X_ж – маса (об'єм) здорової стопи в контролі.

У всіх випадках маса стопи виражається в мг, об'єм - в умовних одиницях [2].

Аналіз отриманих в ході експерименту даних свідчить про достатню виражену протизапальну дію екстракту з шишок хмелю звичайного на моделі формалінового набряку. Результати експерименту наведені у таблиці 1.

Введення екстракт з шишок хмелю звичайного у дозі 5 мг/кг супроводжувалося зменшенням набряку на 44,77% порівняно з групою контрольної патології. За виразністю антиексудативної дії в умовах формалінового набряку екстракт з шишок хмелю звичайного не поступається вольтарену (52,82 %) та дещо перевершує протизапальну дію рослинного референс - препарату альтану (39,32 %).

Таблиця 1

Вплив екстракту з шишок хмелю звичайного на ексудативну фазу запалення на моделі формалінового набряку у мишей (n=6)

Умови досліді	Доза, мг/кг	Середнє значення збільшення набряку, г	Антиексудативна активність, %
Контрольна патологія	-	1,119±0,033	-
Екстракт з шишок хмелю	5,0	0,618±0,026*	44,77
Вольтарен	3,8	0,582±0,070*	52,82
Альтан	1,0	0,679±0,023*	39,32

Примітка:

* – відхилення достовірно відносно контрольної патології, $p \leq 0,05$.

Враховуючи механізм розвитку формалінового запалення можна припустити, що виражена протизапальна дія екстракту з шишок хмелю звичайного, може бути обумовлена його мембраностабілізуючими властивостями [1, 6].

Наступним етапом нашого дослідження стало вивчення впливу екстракту з шишок хмелю звичайного на інтенсивність больового синдрому. Висновок про анальгетичну активність досліджуваного екстракту робили за його здатністю змінювати больову чутливість у мишей на моделі оцтовокислих «корчів» [2, 11]. В якості больового хімічного подразника використовували 0,6% розчин оцтової кислоти, яку вводили внутрішньоочеревинно мишам із розрахунку 0,1 мл. на 10 г маси тіла тварини. При цьому у тварин виникали «корчі» - судомні скорочення черевних м'язів, які супроводжувалися витягуванням задніх кінцівок і прогинанням спини. Досліджуваний екстракт з шишок хмелю звичайного та препарати порівняння вольтарен та альтан вводили внутрішньощлунково за 1 годину до індукції «корчів». За тваринами спостерігали на протязі 20 хвилин. Ефективність досліджуваних засобів оцінювали за здатністю зменшувати кількість «корчів» в дослідній групі в порівнянні з контрольною та виражали у відсотках [2, 11]. Розрахунок проводили за формулою:

$$AA = \frac{C_k - C_d}{C_k} \times 100\% \quad , \text{ де:}$$

AA – анальгетична активність, %;

C_k – середня кількість корчів в контрольній групі;

C_d – середня кількість корчів в дослідній групі.

Аналіз отриманих результатів, наведених у таблиці 2, свідчить про здатність екстракту з шишок хмелю звичайного у дозі 5 мг/кг достовірно зменшувати кількість «корчів» у мишей у порівнянні з групою контрольної патології. Досліджуваний екстракт у дозі 5 мг/кг перевершував за анальгетичною активністю препарат порівняння альтан у 1,9 рази і не поступався препаратів порівняння вольтарену.

Анальгетичну активність екстракту з шишок хмелю звичайного можна пояснити його впливом на інгібування ендогенних медіаторів болю в осередку запалення (гістаміну, серотоніну, кінінів та ПГ) та зменшенням ексудативного компоненту, що реалізується за допомогою раніше встановленої нами протизапальної дії.

Таблиця 2

Вплив екстракту з шишок хмелю звичайного на перебіг больового синдрому у мишей на моделі оцтовокислих «корчів» ($n=6$)

Умови досліджу	Доза, мг/кг	Кількість «корчів»	Анальгетична активність, %
Контроль	-	50,00±2,82	-
Екстракт з шишок хмелю	5 мг/кг	20,83±1,08*	58,34
Альтан	1 мг/кг	35,17±1,14**/**	29,66
Вольтарен	3,8 мг/кг	19,17±1,30*	61,68

Примітки:

1. * – відхилення достовірне відносно контрольної патології, $p \leq 0,05$;
2. ** – відхилення достовірне відносно референс-препарату вольтарену, $p \leq 0,05$.

Таким чином, проведені експериментальні дослідження підтверджують наявність антиексудативної та анальгетичної дії екстракту з шишок хмелю звичайного, та можуть слугувати підґрунтям для подальшого, більш поглибленого вивчення даного екстракту в якості протизапального та анальгетичного засобу.

Список використаних джерел:

1. Григорчук О.Ю. Хмель у народній та науковій медицині / О.Ю. Григорчук, О.І. Тихонов // Фармац. журн. - 2002. - №5. - С. 90-93.
2. Доклінічні дослідження лікарських засобів : метод. рек. / под. ред. О.В. Стефанов. - К.: Авіценна, 2001. - 528 с.
3. Зузук Б.М. Хмель вьющийся (син. хмель обыкновенный) *Humulus lupulus* L.: Аналитический обзор / Б.М. Зузук, Р.В. Куцук // Провизор. - №14.- 2004. - С. 25-29.
4. Зузук Б.М. Хмель вьющийся (син. хмель обыкновенный) *Humulus lupulus* L.: Аналитический обзор / Б.М. Зузук, Р.В. Куцук // Провизор. - №13.- 2004. - С. 28-31.
5. Ковальов В.М. Фармакогнозія з основами біохімії рослин / В.М. Ковальов, О.І. Павлій, Т.І. Ісакова. - Х.: Прапор, 2000.- 704 с.
6. Лікувальні властивості хмелю / М. Ляшенко, М. Михайлов, Г. Галак, Т. Хоменко // Харчова і переробна промисловість. - 2002. - №12.- С. 19-20.
7. Машковский М.Д. Лекарственные средства: в 2 т. / М.Д. Машковский. - М.: Изд-во Новая волна, 2000. - 650 с.
8. Патологическая физиология: учебник / Н.Н. Зайко, Ю.В. Быць, А.В. Атаман и др. - М.: МЕДпресс-информ, 2006.- 640 с.
9. Пахомов В.П. Исследование состава шишек хмеля / В.П. Пахомов, И.А. Самылина, И.Н. Никулина // Фармация. - 2000. - Т. XLIX, №4.- С. 48-50.
10. Решетняк В.В. Лечебник Народная мудрость врачевания / В.В. Решетняк, И.В. Цигура. – Х.: Крук 2003. - 544с.
11. Тринус Ф.П. Методы скрининга и фармакогического изучения противовоспалительных, анальгезирующих и жаропонижающих веществ: Методические рекомендации / Ф.П. Тринус, Б.М. Клебанов, Н.А. Мохорт. - К.: Здоровье, 1974. - 27 с.
12. Яковлева Л.В. Аналіз результатів клінічних випробувань лікарських препаратів, розроблених у НФаУ / Л.В. Яковлева // Клінічна фармація. – 2000. – Т. 4, № 2. – С. 63-65.
13. Brody T. Human Pharmacology: Molecular to Clinic / T. Brody, J. Lamer, K. Minneman. - Boston: Mosby, 1998. - 1001 p.
14. Quentin K. Pelvis inflammatory disease: medical treatment / K. Quentin, J. Lansae // Eur.J. Obstet.Gynecol. Reprod. Biol. - 2000. - Vol192, №2. - P. 189-192.

СЕКЦІЯ 5.
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

МЕТОД КВАЗИСЕРЕДНІХ М.М. БОГОЛЮБОВА

Ліщинська Вікторія Миколаївна

Науковий керівник: проф. Свідзинський А. В.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Розглядаючи питання про асимптотично точне розв'язання задачі, що описується модельним гамільтоніаном БКШ [1], Боголюбов застосував спеціальний технічний прийом, коли в початковий гамільтоніан взаємодії [2] вводиться додатковий оператор vU , де

$$U = \frac{1}{2} \sum_p h_p (a_{-p} a_p + a_p^+ a_{-p}^+), \quad v \geq 0.$$

Цей оператор відіграє допоміжну роль при відборі потрібних рішень, що забезпечують наявність надпровідної фази при достатньо низьких температурах. В остаточних результатах вважають $v=0$. Цей, на перший погляд, чисто технічний прийом дав можливість Боголюбову розробити потужний метод теорії фазових переходів, відомий тепер як метод квазісередніх Боголюбова [3].

Ідея методу квазісередніх заснована на тому, що в задачах статистичної механіки, завдяки наявності адитивних законів збереження, завжди є так зване виродження. Наприклад, у випадку феромагнетика Гейзенберга при температурах нижче точки Кюрі величина сумарного вектора намагнічування відмінна від нуля, напрямлення ж його може бути взято довільно. У цьому сенсі стан статистичної рівноваги є виродженим. Аналогічна ситуація має місце і в інших системах, що допускають фазовий перехід: надпровідники, надплинні бозевські системи і т.д. У всіх цих системах при досить низьких температурах додавання до гамільтоніану нескінченно малих джерел, що знімають виродження (і, відповідно, порушують той чи інший адитивний закон збереження), викликає кінцевий приріст середніх значень динамічних змінних. Блискуча фізична інтуїція дозволила Боголюбову оформити ці ідеї у вигляді загального принципу [3].

Нехай ми маємо деяку макроскопічну систему з гамільтоніаном H . Додамо до H нескінченно малі члени, що відповідають полям або джерелам і такі що порушують адитивні закони збереження, і отримаємо, таким чином, деякий гамільтоніан $H_{v,v \rightarrow 0}$. Тоді, якщо всі середні значення отримують лише нескінченно малі прирости, будемо говорити, що розглянутий стан статистичної рівноваги не вироджений. В протилежному випадку, коли

$$\langle A \rangle \equiv \lim_{v \rightarrow 0} \langle A \rangle_{H_v} \neq \langle A \rangle,$$

будемо говорити про виродження. Величина $\langle A \rangle$ називається квазісередньою. Важливо, що при визначенні квазісередньої слід спочатку виконати термодинамічний граничний перехід $V \rightarrow \infty$, а потім уже спрямувати v до нуля.

Далі Боголюбов вказує, що при використанні звичайної техніки теорії збурень для випадку вироджених станів статичної рівноваги слід перш за все зняти виродження або, що те ж саме, розглядати функції Гріна, побудовані із квазісередніх, а не зі звичайних середніх. У поєднанні з розвиненим Боголюбовим методом двочасових температурних функцій Гріна [4] метод квазісередніх, по суті, є

універсальним засобом вивчення систем, основний стан яких нестійкий щодо малих збурень. Боголюбов довів, що при спонтанному порушенні симетрії в системі завжди виникає дальній порядок, тобто фазовий перехід. Зокрема, в моделі неідеального бозе-газу Боголюбов отримав фундаментальний строгий результат, відомий як теорема про особливості типу $\frac{1}{q^2}$. Відповідно до цієї теореми функції Гріна мають особливості типу $\frac{const}{q^2}$ в границі $q \sim 0$. Більш точно, має місце нерівність

$$|\langle\langle a_q, a_q^+ \rangle\rangle_{E=0}| \geq \frac{\rho_0}{4\pi\rho q^2},$$

де $\rho_0 = V^{-1} \langle a_0^+ a_0 \rangle$ – густина конденсату, ρ - густина числа частинок в системі, μ - маса бозона. Дана теорема дозволила вирішити принципове питання про структуру енергетичного спектра елементарних збуджень в неідеальних бозе- і фермі-системах, а також довести відсутність фазового переходу в одно- і двовимірних моделях неідеальних бозе-газів. Метод квазісередніх Боголюбова є, мабуть, єдиним суворим, конструктивним і досить загальним методом теорії фазових переходів. Цей метод знайшов широке застосування в теорії поля [5], де на його основі отримано такий фантастичний результат, як побудова єдиної теорії слабких і електромагнітних взаємодій. Метод квазісередніх отримав новий розвиток в теорії фазових переходів. Зокрема, спеціальна форма цього методу дозволила узагальнити теорему Боголюбова про особливості типу $\frac{1}{q^2}$ і строго довести існування бозе-конденсату для ряду нетривіальних моделей неідеального бозе-газу [6].

Список використаних джерел:

1. Боголюбов Н.Н., Зубарев Д.Н., Церковников Ю.А. Асимптотически точное решение для модельного гамильтониана теории сверхпроводимости / Н.Н. Боголюбов, Д.Н. Зубарев, Ю.А. Церковников // ЖЭТФ. – 1960. – т.39, вып. 1. – С.120-129.
2. Боголюбов Н.Н. Кинетическое уравнение / Н.Н. Боголюбов // ЖЭТФ. – 1946. – т.16, вып. 8. – С.691-702.
3. Боголюбов Н.Н. Квазисредние в задачах статистической механики / Н.Н. Боголюбов // Препринт ОИЯИ. – Д-781 ЛТФ – Дубна. – 1961.
4. Боголюбов Н.Н., Тябликов С.В. Запаздывающие и опережающие функции Грина в статистической физике / Н.Н. Боголюбов, С.В. Тябликов // ДАН СССР. – 1959. – т.126, №1. – С. 53-56.
5. Вайнберг С. Идеальные основы единой теории слабых и электромагнитных взаимодействий / С. Вайнберг // УФН. – 1980. – т.132, вып. 2. – С.201-217.
6. Санкович Д.П. Гауссова доминантность и фазовые переходы в системах с непрерывной симметрией / Д.П. Смакович // ТМФ. – 1989. – т.79, №3. – С. 460-471.

ДЛЯ НОТАТОК

Blank lined paper for notes.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«ІННОВАЦІЇ ТА НАУКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СВІТУ»

ТОМ 1

17 березня 2016 року

Українською, російською та англійською мовами

Підписано до друку 17.03.2016.
Гарнітура Times New Roman.

Видавець ФОП Рогальська І.О.
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 145
Тел.: (0432) 43-51-39, 65-80-80
E-mail: dilo_vd@mail.ru
Свідоцтво ДК № 3909 від 02.11.2010 р.

Громадська організація «Європейська наукова платформа»
м.Київ
E-mail: l-o-g-o-s@mail.ua